

REFERAT Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget 2018-2021 d. 03-10-2018

Mødedato Onsdag d. 03. oktober 2018 kl. 00:00

Mødested mødelokale C, Ullasvej 23, Rønne

Indholdsfortegnelse

[illegible]

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	1	

Fraværende

Ingen.

Bemærkninger til dagsordenen

Punkterne 6 og 10 fremrykkes på dagsordenen.

Punkt 9 tages af dagsordenen.

Punkt 17 udsættes.

Winni Grosbøll forlod mødet efter behandlingen af punkt 15.

Kirstine van Sabben forlod mødet efter behandlingen af punkt 24.

Åbent punkt

2 Kommunens engagement med Danske Bank koncernen

83.15.12Ø54-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	2	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Der har den seneste tid været en del omtale af Danske Banks filial i Estland, i forhold til mistanke om hvidvask af penge. Danske Bank har i den forbindelse fået udarbejdet en rapport til belysning af mistanken og bankens ønske er at præsentere konklusionerne fra rapporten for udvalget.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren for Økonomi indstiller,

- At Danske Banks gennemgang af rapporten vedrørende filalen i Estland tages til orientering.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Taget til efterretning. Der forberedes en sag, der belyser mulighederne for at udtræde af samarbejdet med Danske Bank og på hvilke vilkår; samt der forberedes en sag til fornyet udbud af kommunens daglige bankforretninger.

Sagsfremstilling

Danske Bank har anmodet om foretræde for udvalget, for at orientere om konklusionerne fra rapporten vedrørende Danske Banks filial i Estland, som blev fremlagt for offentligheden den 19. september 2018.

Ifølge rapporten er der mistanke om, at Danske Bank har overtrådt hvidvasklovgivningen ved ikke at have tilstrækkeligt styr på 15.000 udenlandske kunder og pengestrømme for 1.500 milliarder danske kroner i bankens filial i Estland i årene 2007 til 2015.

Kommunens engagement med Danske Bank:

Bornholms Regionskommune indhentede i 2015 "tilbud på de daglige bankforretninger m.v." hos flere banker. Efter en gennemgang af de modtagne tilbud, faldt valget på Danske Bank og der blev indgået kontrakt for perioden 1. marts 2016 – 29. februar 2020.

Kontrakten med Danske Bank omhandler:

- Kommunens daglige bankforretninger
- Kapitalpleje (pt. er der placeret for 258 mio. kr. i obligationer via Danske Capital) og

- Gældspleje, inkl. afrapportering af nøgletal i henhold til kommunens finansielle politik

Aftalen med Danske Bank kan ikke opsiges uden særlig grund. Et rimeligt opsigelsesvarsel vil i givet fald være på minimum 6 måneder. Spørgsmålet om aftalen kan opsiges er til juridisk vurdering.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

3 Afrapportering af status for nøgletal i henhold til "politik for styring af kommunens finansielle dispositioner"

00.01.00P05-0014

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	3	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

I henhold til "politik for styring af kommunens finansielle dispositioner" skal status for politikkenes nøgletal afrapporteres til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget i forbindelse med den løbende økonomirapportering.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren for Økonomi indstiller,

- at afrapporteringen tages til efterretning

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I henhold til ovennævnte politik har Danske Bank udarbejdet en afrapportering dateret 13. september 2018, som vedlægges som bilag.

Afrapporteringen omfatter følgende emner:

- Nøgletal til risikostyring
- Låneporteføljens sammensætning
- Obligationsporteføljen

Nøgletal til risikostyring:

Politikken indeholder en række nøgletal som anvendes til styring af henholdsvis aktivsiden (likviditeten) og passivsiden (gælden). Status for de enkelte nøgletal - i forhold til de vedtagne rammer - markeres i kolonnen "status" med henholdsvis en grøn, gul eller rød farve. Den grønne farve illustrerer, at status for nøgletallet befinder sig indenfor den vedtagne ramme, den gule farve at status befinder sig på grænsen for rammen, og den røde farve at status for nøgletallet ligger udenfor rammen.

Alle markeringer er grønne.

Økonomiske konsekvenser

Låneporteføljens sammensætning:

I afrapporteringen indgår en oversigt over låneporteføljens sammensætning inklusive finansielle leasingkontrakter. Restgælden af porteføljen udgjorde pr. 13. september 2018 203,4 mio. kr.

Det skal bemærkes, at lån til finansiering af ældre- og handicapboliger samt indekserede lån ikke indgår i porteføljen som afrapporteringen omhandler. Disse lån er ydet på særlige lånevilkår, hvilket betyder at der i henhold til politikken ikke beregnes nøgletal på lånene.

Status for renteswaps pr. 31. august 2018:

Regionskommunen har 2 renteswaps i DKK, begge indgået med Nordea.

Et renteswap er en aftale mellem to parter (her BRK og Nordea) om så at sige at bytte rentebetalinger i en periode.

De 2 swaps er etableret i forbindelse med omlægning af lån fra variabel rente til fast rente.

Årsagen til, at lånene ikke er blevet optaget til fast rente fra starten af, er at det rentemæssigt er mere fordelagtigt at optage et variabelt forrentet lån og derefter omlægge det til fast rente via en swap.

Renteswaps kan ophæves i den aftalte renteperiode. Hensigten med Regionskommunens 2 swaps er, at de skal beholdes indtil udløb.

Oversigt over indgåede swaps:

Indgåelsesdato/udløb	Valuta	Opr. lån i DKK
15.06.2009 / 22.06.2019	DKK	9,2 mio.
12.06.2012 / 30.04.2037	DKK	11,3 mio.

De 2 renteswaps har en markedsværdi. Markedsværdien udtrykker gevinsten/tabet hvis Regionskommunen på opgørelsesdagen havde ophævet de indgåede swaps.

Pr. 31. august 2018 var markedsværdien:

- 1,0 mio. kr. i bankens favør (29. marts 2018: - 1,1 mio.)

Ved indgåelse af de 2 swaps har Regionskommunen forpligtet sig til at betale en fast rente til Nordea indtil udløb af de 2 swaps. Nordea betaler til gengæld variabel rente af swappen til Regionskommunen.

Ændringen i markedsværdien skyldes en stigning i markedsrenten, som bevirker at Nordeas kalkulerede rentegevinst i restløbetiden er formindsket siden forrige afrapportering (forskellen mellem den faste rente, som de modtager, og den variable markedsrente, som de betaler). Hvis Regionskommunen ophæver de 2 swaps før udløb, skal Nordea kompenseres for rentetabet ved indbetaling af markedsværdien.

Det skal understreges, at markedsværdiens størrelse er uden betydning for Regionskommunen, idet hensigten fra start af har været at beholde de 2 swaps i den aftalte periode. Ved udløb af de 2 swaps er markedsværdien 0 kr.

Placeringssiden:

Markedsværdien af placeringen i Danske Invest pr. 31. august 2018: 258,4 mio. kr.

Status for placeringen i obligationer via Danske Invest:

Afkast for perioden 1. januar – 31. august 2018: 0,56%

Alternativet til placeringen i Danske Invest kunne være placering på konto i banken.

Rentesatserne i banken (som har været gældende siden 2017) ser pt. således ud:

Indestående (fra 20 - 60 mio. kr.):	- 0,45% p.a.
Indestående (over 60 mio. kr.):	- 0,65% p.a.

Træk på kreditten:	0,45% p.a.
--------------------	------------

Afkastet af placeringen i Danske Invest i 2018 har dermed, indtil videre, været bedre end alternativet "kontant placering i banken".

I henhold til "Politik for styring af Bornholms Regionskommunes finansielle dispositioner" må maksimum 80 % af Regionskommunens overskudslikviditet anbringes i investeringsforeninger".

Overskudslikviditeten er anslået til 290 mio. kr., hvilket bevirker, at der i henhold til politikken må placeres for op til 232 mio. kr. i investeringsforeninger.

Med nuværende placering i Danske Invest på 258,4 mio. kr. er der dermed placeret for 36,4 mio. kr. for meget i Danske Invest i forhold til ovennævnte 80% regel. Det anbefales at der dispenseres for 80% reglen denne gang og at placeringens størrelse tages op igen i forbindelse med næste afrapportering.

Banken anser nuværende placering i Danske Invest som fornuftig i forhold til de investeringsrammer som er givet (forsigtig strategi).

Prognose for afkastet det kommende år af beholdningen i Danske Invest:

Hvis renteniveauet er uændret det kommende år, vil afkastet blive:	0,38%
Hvis renteniveauet falder 1,0% i morgen og bliver der:	1,38%
Hvis renteniveauet stiger 1,0% i morgen og bliver der:	- 1,65%

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

4 Budget 2019, 2. behandling

00.30.10P19-0025

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	4	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsens 2. behandling af budget 2019 og overslagsår, herunder beslutning om valg af udskrivningsgrundlag og beslutning om fremsatte ændringsforslag.

Der er siden 1. behandlingen indkommet 11 høringssvar.

I forhold til 1. behandlingen er balancen uændret i 2019 og forbedret lidt i budgetoverslagsårene.

Indstilling og beslutning

Borgmesteren indstiller,

a) at det statsgaranterede udskrivningsgrundlag vælges, og

b) at det af borgmesteren fremsatte ændringsforslag vedrørende køb og salg af ejendomme indstilles til godkendelse.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Anbefales.

Linda Kofoed Persson, Søren Schow og Kirstine van Sabben kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 20. september 2018 at budgetforslag for 2019 m.fl. år blev oversendt til 2. behandling.

Budgetforslaget for 2019 er udarbejdet på baggrund af den budgetaftale, der er indgået mellem Socialdemokratiet, Enhedslisten, SF, Alternativet og Kristendemokraterne.

Forudsætningerne for budgetforslaget fremgår af dagsordenen til kommunalbestyrelsens 1. behandling med bilag.

Skatte- og budgetforudsætninger for 2019

Forudsætningerne for budgetforslaget fremgår af de generelle bemærkninger til budgetforslaget, jf. bilag 1 fra 1. behandling af budget 2019. Herudover er budgetforslaget specificeret i de forskellige oversigter til budgettet, jf. bilag 2-4 og i oversigten over budgetaftalen i bilag 7.

Der er i hovedtræk lagt følgende forudsætninger til grund for budgetforslaget for 2019:

Skatteprocenten fastholdes uændret på 26,2 pct., og grundskyldspromillen forhøjes fra 33,41 promille til 34,00 promille. Der opkræves dækningsafgift af statens, regionens og andre kommuners ejendomme med de maksimale satser på 15 promille af grundværdien og 8,75 promille af forskelsværdien.

Bornholms Regionskommune er med henblik på budgetlægningen for 2019 tildelt et tilskud til særlig vanskeligt stillede kommuner på 12,0 mio. kr.

Der optages lån for i alt 42 mio. kr., fordelt med 1,5 mio. kr. vedr. anlæg på havneområdet, 18,3 mio. kr. vedr. energirenoveringer, 12,2 mio. kr. vedr. madskoler og læringsmiljøer på skolerne og 10,0 mio. kr. i lån til anlæg uden specifikke projekter.

Driftsbudgettet er tilrettet i forhold til den demografiske udvikling på børnepasningsområdet, skoleområdet, SFO, Ungdomsskolen, PPR- og Sundhedspleje samt ældre- og sundhedsområdet.

Ændringer i opgaver som følge af ændret lovgivning m.m., lov- og cirkulæreprogrammet, er indregnet i budgetforslaget.

Budgetaftalen indeholder en række besparelses- og udvidelsesforslag på de forskellige udvalgssområder, som er indarbejdet i budgetforslaget. I bilag 7 findes en oversigt over ændringerne som følge af budgetaftalen, og i de generelle bemærkninger findes tillige en kort beskrivelse af de enkelte forslag.

Valg af udskrivningsgrundlag

Kommunalbestyrelsen skal ved 2. behandlingen tage stilling til valg af statsgaranti eller selvbudgettering af udskrivningsgrundlaget.

Statsgaranti indebærer, at kommunen er sikret en bestemt skatteindtægt samt bestemte indtægter fra tilskud og udligning. Det er staten der fastsætter udskrivningsgrundlaget på baggrund af udskrivningsgrundlaget tre år tidligere, forhøjet med den forventede stigning i de skattepligtige indkomster på landsplan. En kommune vil typisk vælge statsgaranti, hvis skatteindtægterne i kommunen ikke forventes at stige lige så meget som gennemsnittet for landet som helhed, eller hvis der er usikkerhed om udviklingen i skatteindtægterne fx ved forventninger om nedgang i konjunkturerne i det kommende år. Statsgaranti giver stor budgetsikkerhed for kommunens økonomi, da indtægterne er kendt på forhånd og ikke efterreguleres for den faktiske udvikling i udskrivningsgrundlaget.

Selvbudgettering indebærer, at kommunens eget skøn over udskrivningsgrundlaget lægges til grund for budgetteringen. En kommune vil typisk vælge selvbudgettering, hvis skatteindtægterne i kommunen forventes at stige mere end på landsplan. Kommunen bærer imidlertid også selv en risiko ved at vælge selvbudgettering, idet kommunens indtægter tre år senere efterreguleres i forhold til det realiserede udskrivningsgrundlag. Hvis skatteindtægterne ikke stiger som forudsat skal kommunen selv finde finansiering til at dække mindreindtægten.

Ved statsgaranti er der altså ingen chance/risiko for hverken gevinst eller tab, mens der ved selvbudgettering er chance/risiko for både gevinst og tab.

Ved vurderingen af, hvilket valg der vil være det økonomisk mest fordelagtige, skal skatteprovenuet ses i sammenhæng med tilskud og udligning, da skattegrundlaget har indvirkning på beregningen af udligningen.

De seneste beregninger viser, at kommunen vil få en højere indtægt i 2019 ved valg af selvbudgettering i forhold til valg af statsgaranti, men at gevinsten elimineres med efterreguleringen i 2022:

- En beregning på baggrund af befolkningsprognosen for 2019 viser en merindtægt på 0,7 mio. kr. i 2019 og en tilbagebetaling på 6,9 mio. kr. i 2022. Inklusive efterregulering er der således et mindreprovenu på 6,2 mio. kr.
- Indbyggertallet pr. ultimo august 2018 ligger 30 indbyggere højere end det indbyggertal befolkningsprognosen forudsiger primo 2019.
En beregning på baggrund af indbyggertallet ultimo august 2018 viser en merindtægt på

2,5 mio. kr. i 2019 og en efterregulering på 7,6 mio. kr. i 2022. Inklusive efterregulering er der således et mindreprovenu på 5,1 mio. kr. i dette scenarie.

Beregningerne er foretaget i KL's skatte og tilskudsmodel. Det skal bemærkes, at der på nuværende tidspunkt er umuligt at forudsige, om beregningerne holder, også fordi efterreguleringen både er afhængig af udviklingen i befolkning og indkomster i egen kommune og på landsplan.

Finansiering i overslagsårene

KL har den 12. september 2018 udmeldt nye skøn over udviklingen i udskrivningsgrundlaget på baggrund af regeringens økonomiske redegørelse fra august 2018. Ændringerne betyder højere skatteindtægter og lavere udligning, således at nettoændringen forøger indtægterne med 0,1 mio. kr. i 2020, 2,1 mio. kr. i 2021 og 2,4 mio. kr. i 2022. Dette er indarbejdet i resultatopgørelsen nedenfor og i hovedoversigten i bilag 4.

Resultatopgørelsen

I nedenstående tabel er kommunens økonomi for årene 2019 – 2022 opstillet i en resultatopgørelse. I de generelle bemærkninger i bilag 1 findes en mere detaljeret resultatopgørelse, der også viser regnskabet for 2017 og budgettet for 2018.

Mio. kr. - årets priser	BF2019	BO2020	BO2021	BO2022
Indtægter	-2.845,4	-2.902,9	-2.965,1	-3.030,6
<i>Skatter</i>	-1.786,1	-1.830,5	-1.877,6	-1.923,8
<i>Tilskud og udligning</i>	-1.059,3	-1.072,4	-1.087,5	-1.106,8
Driftsvirksomhed	2.788,6	2.858,3	2.935,3	3.012,5
Renter m.v.	-4,9	-4,6	-4,5	-4,5
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-61,7	-49,2	-34,3	-22,5
Anlægsvirksomhed	82,0	54,9	65,3	57,1
<i>- heraf pleje-/ældreboliger</i>	0,0	0,0	0,0	16,9
Resultat af det skattefinans. område	20,3	5,7	31,0	34,6
Det brugerfinansierede område	-5,8	-6,5	-7,0	-7,4
Samlet resultat	14,5	-0,8	24,0	27,2
Øvrige poster	-21,5	11,6	15,7	8,4
<i>Finansiering af pleje-/ældreboligbyggeri</i>	0,0	0,0	0,0	-14,9
<i>Optagelse af lån</i>	-42,0	-23,3	-20,2	-10,0
<i>Afdrag på lån</i>	37,8	39,2	40,2	37,7
<i>Øvrige balanceforskydninger</i>	0,4	0,7	0,7	0,7
<i>Kassefinansiering af anlæg</i>	-17,7	-5,0	-5,0	-5,0
Kasseforøgelse (-)/-forbrug (+)	-7,0	10,8	39,7	35,6

Emnerne i budgetaftalen

I bilag 7 fremgår enkeltbeskrivelserne af alle emnerne i aftalen om budget 2019.

Takster

Forslag til takster for 2019 anført i 2019-prisniveau fremgår af takstbladet i bilag 5. Taksterne er uændrede i forhold til 1. behandlingen.

Høringssvar

Nye og ændrede forslag til budget 2019, som indgår i budgetaftalen, har været sendt i høring fra den 11. september med høringsfrist den 21. september. De modtagne høringssvar fremgår af bilag 10.

De kommunale budgetter for 2019 på landsplan

Ved indgåelsen af økonomiaftalen mellem KL og regeringen aftales et niveau for den kommunale serviceramme samt størrelsen af bruttoanlægsudgifterne i kommunerne, idet en del af bloktilskuddet er betinget af overholdelsen af aftalen i de kommunale budgetter. KL koordinerer overholdelsen af rammerne i den såkaldte faseopdelte budgetlægning.

Budgetlægningen i kommunerne viser, at kommunerne samlet set ikke er i mål med overholdelse af hverken servicerammen eller bruttoanlægsrammen. På den baggrund fremsætter borgmesteren en række ændringsforslag der kan bidrage til overholdelse af rammerne jf. nedenfor.

Ændringsforslag

Der er indkommet et ændringsforslag til 2. behandlingen.

Venstre stiller forslag om, ikke at effektuere den påtænkte omlægning af skovhjelperprojektet til Team Østergade.

Finansieringen til dette findes i følgende:

- 200.000 kr. fra Team Østergade
- 200.000 kr. fra Øget miljøtilsyn af landbruget
- 200.000 kr. fra Implementering af BGI

Alternativ finansieres forslaget ved at alle pengene tages fra det øgede Natur og Miljø tilsyn

Derudover foreslår borgmesteren, at såvel udgifter som indtægter på anlægspuljen til køb og salg af fast ejendom nedsættes med 5 mio. kr. i 2019. Puljen vil fortsat have et nettobudget på -0,9 mio. kr.

Da det alene er udgiftssiden der tæller med i opgørelsen af bruttoanlægsudgifterne, bidrager ændringen til kommunernes overholdelse af den samlede bruttoanlægsramme på 17,8 mia. kr. i økonomiaftalen for 2019.

Den kirkelige ligning

Budgettet for den kirkelige ligning fremgår af bilag 6. Kirkeskatten udskrives med 0,93 pct. af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for kirkeskat på 5.089,8 mio. kr., hvilket giver et provenu på 47,3 mio. kr. I forhold til 2018 er udskrivningsprocenten uændret. Budgettet udviser et underskud på 1.543 kr.

Bilag til sagen

Der er tilknyttet en række bilag til sagen, hvoraf **følgende bilag er uændrede** i forhold til de bilag, der var med til 1. behandlingen af budgettet: bilag 2 Bevillingsoversigt 2019, bilag 3 Investeringsoversigt 2019, bilag 6 Den kirkelige ligning 2019, bilag 7 Oversigt over emner i budgetaftalen, bilag 8 Udvalgenes mål og delmål for 2019, samt bilag 9 Specielle bemærkninger 2019.

Bilag 1 Generelle bemærkninger er tilrettet i tabellerne på siderne 8, 33 og 34 som konsekvens af ændret finansiering i overslagsårene. Tilsvarende er bilag 4 Hovedoversigt 2019 tilrettet i overslagsårene.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

5 Bevillinger til budget 2018

00.30.18G01-0013

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	5	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der ansøges om tillægsbevillinger til midtvejsregulering af tilskud og udligning, lov- og cirku-læreprogram, regulering af lønbudgetter m.m. samt bevillingsændringer i øvrigt, hvor kommu-nalbestyrelsen skal godkende tillægsbevillingerne.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren for økonomi indstiller,

- a) at der gives tillægsbevillinger som anført i bilag 2, idet nettoudgiften på 12.221.573 kr. fi-nansieres af de likvide midler, og
- b) at anlægsbevillingen til befæstelse af Bofas containerpladser annulleres.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen forelægges hvert år i oktober en sag om godkendelse af tillægsbevillin-ger og bevillingsændringer, således at bevillingerne kan blive korrigeret forud for budgetop-følgningen pr. 31. oktober. Der er hovedsageligt tale om tillægsbevillinger som følge af udmel-dinger fra staten og KL. Desuden nulstilles rådighedsbeløb til anlæg som konsekvens af budge-taftalen for 2019.

Der ansøges om tillægsbevillinger og bevillingsændringer som anført nedenfor:

a) Midtvejsregulering af tilskud og udligning

Økonomi- og Indenrigsministeriet har udmeldt midtvejsregulering af tilskud og udligning for 2018.

Bornholms Regionskommune skal samlet set tilbagebetale 23.628.000 kr. til staten i midtvejs-reguleringen, idet beløbet fordeler sig således:

- 16.884.000 kr. vedr. midtvejsregulering af generelle tilskud i 2018. I økonomiaftalen mel-lem regeringen og KL fra juni 2018 fremgår det, at kommunerne samlet set reguleres ne-gativt med 2,9 mia. kr. i 2018, dels som følge af lavere pris- og lønstigninger end forventet og dels fordi overførselsudgifterne på landsplan forventes at blive lavere end det aftalte ni-veau.
Dette svarer til ca. 19,8 mio. kr. for Bornholms Regionskommune, og hertil kommer regu-

leringer som følge af lov- og cirkulæreprogrammet m.m., som reducerer tilbagebetalingen med knap 3 mio. kr.

- 6.744.000 kr. vedr. regulering af beskæftigelsestilskuddet. Heraf vedrører 2.808.000 kr. midtvejsregulering af tilskuddet for 2018 mens 3.936.000 kr. er efterregulering af tilskuddet for 2017.

Der er i budget 2018 afsat et beløb på 3,0 mio. kr. til forventet efterregulering af beskæftigelsestilskuddet. Der er dermed behov for en tillægsbevilling på 20.628.000 kr. vedr. tilskud og udligning.

b) Skatter

Økonomi- og Indenrigsministeriet har udmeldt kommunens andel af medfinansiering af det skrå skatteloft. Medfinansieringen udgør 812.000 kr., hvilket er 24.000 kr. højere end afsat i budgettet.

Det skrå skatteloft er udtryk for den maksimale procent, man som skatteyder i Danmark kan komme til at betale i skat. Kommunen skal medfinansiere statens tab på topskatten, når en forhøjelse af kommunens udskrivningsprocent i forhold til 2007 betyder, at skatteprocenterne inkl. topskat overstiger det skrå skatteloft. Bornholms Regionskommune hævede skatteprocenten i 2014.

c) Lov- og cirkulæreprogrammet

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget har den 12. september 2018 godkendt, at lov- og cirkulæreprogrammet 2017-18 indarbejdes i budgettet for 2019 – 2022. Lov- og cirkulæreprogrammets punkter har også virkning i 2018 og indarbejdes i budgettet i henhold til praksis.

Ændringerne som følge af lov- og cirkulæreprogrammet udgør 2.621.000 kr., idet budgetterne til overførsler, forsikrede ledige og aktivitetsbestemt medfinansiering reduceres med 245.000 kr. og serviceudgifterne forhøjes med 2.866.000 kr.

d) Regulering af lønbudgetter

Ved budgetlægningen for 2018 havde KL skønnet en lønstigning på 1,52 pct. fra 2017 til 2018, idet den dagældende overenskomst udløb den 31. marts 2018. Der er i foråret indgået en ny tre-årig overenskomst gældende fra 1. april 2018, hvorefter lønstigningerne i 2018 blev lavere end skønnet. Siden er reguleringsordningen pr. 1. oktober 2018 endeligt opgjort så lønstigningen pr. 1. oktober bliver 0,16 pct. lavere end forudsat i overenskomsten.

Samlet set bevirker det en lønstigning på 1,24 pct. fra 2017 til 2018. Da lønbudgetterne dermed er for høje i 2018 reduceres de med 3.755.627 kr. i 2018.

e) Befæstelse af containerpladser, rådighedsbeløb og anlægsbevilling

Det indgår i budgetforslaget for 2019 – 2022 at anlægsprojektet vedrørende befæstelse af Bofas containerpladser annulleres, idet rådighedsbeløbene til anlægsprojektet i 2019 – 2021 er taget af budgettet. Der er et rådighedsbeløb i budget 2018 inkl. budgetoverførsel fra 2017 på 5.995.800 kr. som ligeledes skal nulstilles som følge af annulleringen af anlægsprojektet.

Kommunalbestyrelsen gav den 23. februar 2017 en anlægsbevilling til projektet. Anlægsbevillingen annulleres samtidig.

f) Pulje til leve-/bomiljøer på plejecentre, rådighedsbeløb

Det indgår i budgetforslaget for 2019 – 2022 at puljen til leve-/bomiljøer annulleres, idet rådighedsbeløbene i 2019 og 2020 er taget af budgettet. Der er overført et rådighedsbeløb på 1.300.000 kr. fra budget 2017 til budget 2018, som så skal nulstilles i budget 2018.

g) ESCO-projekter

Anlægsarbejderne under ESCO-projektet lånefinansieres, idet energibesparelserne skal finansiere ydelsen på lån. Der er i 2018 optaget lån vedrørende udgifter i 2017, idet driftsbudgettet er reduceret med ydelserne i budget 2019 – 2022. I 2018 udgør ydelserne på lånet 64.000 kr.

h) Tvangskonvertering af lån

Transport-, Bygge- og Boligstyrelsen har i juni 2018 pålagt Bornholms Regionskommune at konvertere en række lån i pleje-/ældreboliger. Teknisk set indebærer konvertering både en indfrielse af lån under Bevilling Afdrag på lån og optagelse af nye lån under Bevilling Optagelse af lån, idet de to beløb balancerer. Der er konverteret lån for 46.677.531 kr.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget er bemyndiget til at godkende bevillingsændringer mellem driftsbevillinger eller mellem anlægsbevillinger. Ovenstående punkter g) og h) er ikke omfattet heraf, og fremsendes derfor til kommunalbestyrelsens godkendelse.

Økonomiske konsekvenser

Bevillingsændringerne under pkt. a) – f) indebærer samlet set et træk på de likvide midler på 12.221.573 kr. Ændringerne er specificeret på de enkelte bevillinger i bilag 2.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

6 Andelsselskabet Klemensker Vandværk, ansøgning om kommunegaranti til etablering af nyt vandværk

13.02.03Ø60-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	20-06-2018	10	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	12-09-2018	11	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	6	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Andelsselskabet Klemensker Vandværk har ansøgt om kommunegaranti i forbindelse med optagelse af byggekredit – og efterfølgende lån - på 12 mio. kr., til etablering af nyt vandværk.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren for Økonomi indstiller, at det drøftes

- a) hvorvidt der skal gives kommunegaranti for en byggekredit på 12 mio. kr. som optages i Kommunekredit og såfremt Økonomi-, Erhvervs og Planudvalget anbefaler dette:
- b) at der gives kommunegaranti for et lån på 12 mio. kr. i Kommunekredit, som optages i forbindelse med indfrielse af byggekrediten, som nævnt under pkt. a)

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 20. juni 2018:
Udsat.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 12. september 2018:
Udsat.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Anbefales, idet der opkræves en garantiprovision på 0,5% p.a.

Sagsfremstilling

Andelsselskabet Klemensker Vandværk har ansøgt om kommunegaranti for en byggekredit på 12 mio. kr. som skal bruges i forbindelse med etableringen af et nyt vandværk. Byggekrediten ønskes optaget i Kommunekredit, da de tilbyder den billigste finansiering (renter og gebyrer).

Nuværende vandværk er ca. 70 år gammelt, leverer til ca. 940 forbrugere og udpumper ca. 350.000 m³ vand årligt og er ikke længere tidssvarende. Et nyt vandværk med nye rentvandstanke

- Vil i høj grad forøge forsyningssikkerheden, da der etableres et moderne vandværk, med den fornødne filterkapacitet og tekniske installationer, der modsvarer behov og kravet til forsyning af vandværkets forbrugere
- vil kunne rumme langt større mængde vand (4 x nuværende kapacitet) og dermed sikre en mere jævn hjepumpning og dermed sikre langt bedre og mere skånsom udnyttelse af vandværkets borer
- vil give mulighed for opbevaring af vandet i 2 tanke i forhold til kun en tank i dag, hvilket vil give en bedre mulighed for at håndtere en eventuel forurening af vandet, ved at kunne lukke den berørte tank ned
- Vil nedbringe risikoen for forureninger fra smådyr, fugle osv., som tilegner sig adgang via revner og sprækker i bygningsværket
- Vil sikre at der kan leveres eget vand til forbrugerne, herunder mejeriet og store husdyrsbesætninger i en væsentlig længere årrække, end hvad der er muligt med nuværende værk

Den samlede anlægsudgift er budgetteret til 12 mio. kr. og byggeriet er planlagt påbegyndt i 3. kvartal 2018 og forventes afsluttet ca. 1. april 2019.

Når byggeriet er afsluttet skal byggekrediten afløses af et lån på tilsvarende beløb. Lånet ønskes afviklet over 40 år, hvilket er den maksimale løbetid for lån til vandforsynings-selskaber.

Der søges om kommunegaranti for lånet, som vil blive optaget i Kommunekredit.

Grundet vandværkets størrelse, er det underlagt "lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold", hvilket betyder at vandværket er underlagt et prisloft.

Som følge af prisloftet, har Andelsselskabet Klemensker Vandværk ansøgt Forsyningssekretariatet om en forhøjelse af indtægtsrammen, således at vandprisen kan reguleres og dermed sikre at indtægterne ved produktion og distribution af vandet tillige kan dække udgifterne til afvikling af det nye lån. Forsyningssekretariatets behandling af ansøgningen forventes at finde sted medio juni 2018.

I henhold til §16 i "lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold" kan en kommune meddele garanti for lån, der optages af et vandselskab til finansiering af selskabets investeringsudgifter ved indvinding og distribution af brugsvand, i det omfang lånet kan indregnes i vandprisen". Forsyningssekselskabets godkendelse af forhøjelsen af indtægtsrammen er dermed en forudsætning for at kommunen må stille garantien.

Det kan oplyses at vandprisen for en almindelig husstand tilknyttet Andelsselskabet Klemensker Vandværk, efter etableringen af det nye vandværk, fortsat vil være blandt den laveste på Bornholm. Selskabet har ansøgt om de nødvendige vandindvindings- og byggetilladelser i forbindelse med det nye værk og en godkendelse af disse ansøgninger er en forudsætning for garantistillelsen.

Kommunen afgiver generelt set garantier for byggekreditter/lån til el- og varmforsynings-selskaber. På vandforsyningsområdet er der pt. afgivet 2 kommunale garantier. Garantierne er givet til Andelsselskabet Sømarkens Vandværk i forbindelse med deres ansøgning om

kommunegaranti til etablering af nyt vandværk, jævnfør punkt 19 på Kommunalbestyrelsens møde den 25. juni 2015 samt til Vang Vandværk A.m.b.a. i forbindelse med renovering af værket, jævnfør punkt 16 på Kommunalbestyrelsens møde den 17. september 2015.

Økonomiske konsekvenser

Uddrag af regnskab 2017 for Andelsselskabet Klemensker Vandværk:

Resultat 2017:	kr. 0,04 mio.
Egenkapital 31.12.2017:	kr. 4,60 mio.
Likvid beholdning 31.12.2017:	kr. 2,71 mio.

På baggrund af økonomien i selskabet samt at medlemmerne i henhold til vedtægterne hæfter "én for alle og alle for én", anses der ikke at være nogen risiko for at garantien vil komme til udbetaling.

I henhold til §3, stk. 3 i "Bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier m.v." henregnes vandselskabers låneoptagelse samt kommunal garanti herfor ikke til kommunens låntagning, hvis lånet optages af vandselskaber i henhold "lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold" i forhold til investeringsudgiften, ved indvinding og distribution af brugsvand. En kommunal garanti til Andelsselskabet Klemensker Vandværk skal dermed ikke henregnes til kommunens låntagning.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 28. november 2013, at der skal opkræves løbende garantiprovision fra 1. januar 2014 for lån/bygge kreditter ydet til forsyningsselskaber. I henhold til denne beslutning, er vurderingen at en garantiprovision på 0,5% p.a. vil være retvisende i forhold til Andelsselskabet Klemensker Vandværk. Ved fuld udnyttelse af kreditten/lånet løber garantiprovisionen op i kr. 60.000 p.a.

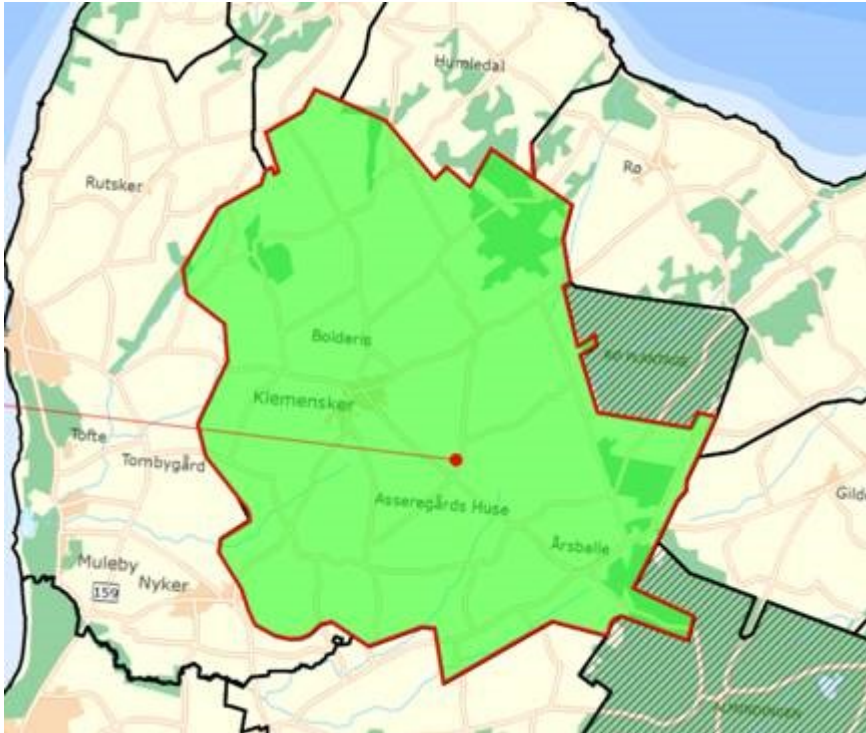
Supplerende sagsfremstilling til ØEPU den 12.9.2018

Punktet blev udsat på Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets møde den 20. juni 2018, med henblik på en belysning af følgende spørgsmål:

1. Lever udvidelsen af vandværkets kapacitet op til vandforsyningsplanen?
2. Køber Klemensker Vandværk i dag vand fra andre vandværker for at sælge det videre til Bornholms Andelsmejeri til en højere pris? – Vil denne aktivitet i givet fald fortsætte efter udvidelsen af værket?

Ad 1) Lever udvidelsen af vandværkets kapacitet op til vandforsyningsplanen?

Vandforsyningsplanen tildeler Klemensker Vandværk et forsyningsområde som vist:

Klemensker Vandværk har ret og pligt til at levere vand til ejendommene indenfor dette område.

I de 70 år vandværket har eksisteret, har det fungeret fint det meste af tiden, men i de senere år er mejeriets vandforbrug steget betydeligt, og samtidig er vandværkets installationer ved at være nedslidte og har dermed lavere kapacitet.

Klemensker Vandværk har derfor måttet købe stigende mængder vand fra Hasle Vandværk, i 2017 ca. 20 % af det solgte vand.

Det er almindeligt, at vandværkerne hjælper hinanden ved spidsbelastninger, og dette sker til en fast lav afregningspris på 5 kr. pr m³. Det er dog ikke hensigten, at dette skal være en permanent ordning, og Hasle Vandværk kan ikke vedvarende levere så store mængder vand uden at komme i problemer med deres egen forsyningsansvar. Center for Natur, Miljø og Fritid, har derfor bedt Klemensker Vandværk om at arbejde for at komme ud af afhængigheden af andre vandværker.

Opførelsen af det nye vandværk sker som en reaktion på dette og ledsages af, at nye kildepladser er taget i brug og eksisterende er blevet renoveret.

Med disse istandsættelser og opførelsen af det nye vandværk, kan vandværket selv klare leveringen til eget forsyningsområde, blandt andet som følge af en meget større rentvandstank med 12 timers kapacitet, selv ved fuld ydelse. Størrelsen på tanken gør at vandværket kan fylde tanken op om natten, hvor der er lavt vandforbrug.

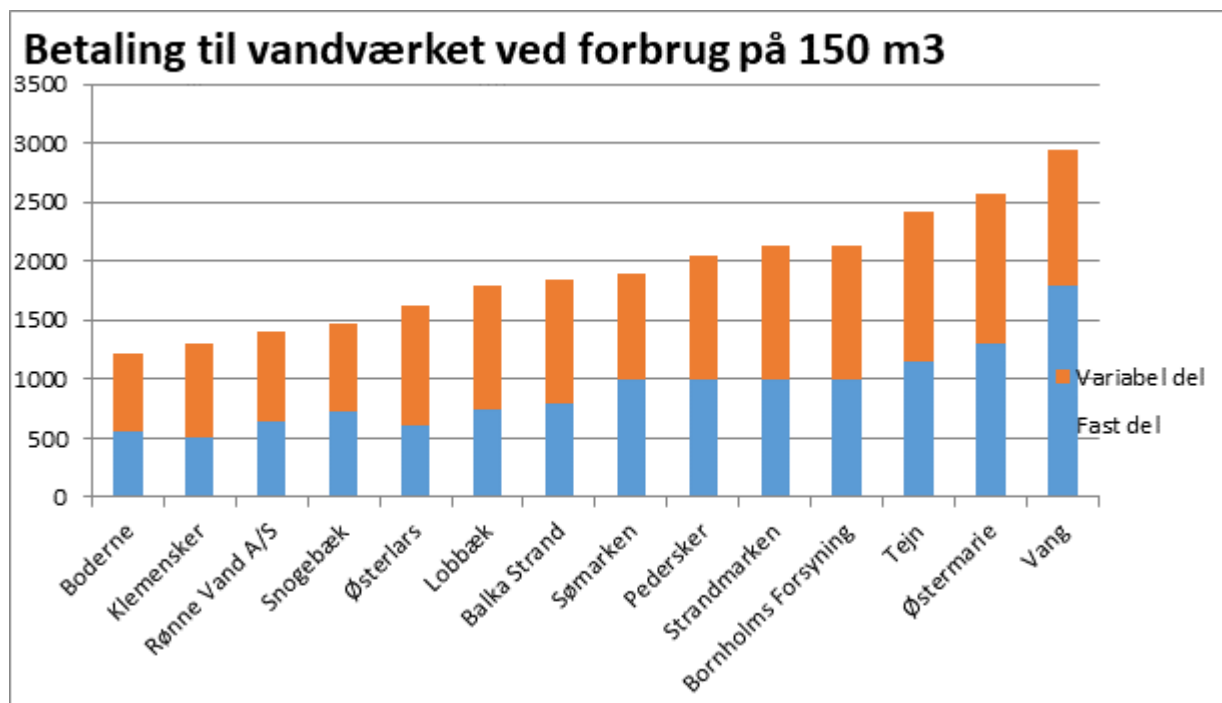
Ad 2) Køber Klemensker Vandværk i dag vand fra andre vandværker for at sælge det videre til Bornholms Andelsmejeri til en højere pris? – Vil denne aktivitet i givet fald fortsætte efter udvidelsen af værket?

Klemensker Vandværk har gennem en årrække købt vand til 5 kr. pr. m³ fra Hasle Vandværk og har solgt det videre til 3 kr. pr m³. Forsyningssekretariatet fastsætter salgsprisen og den blev fastsat til nævnte beløb, som følge af en oparbejdet formue i andelsselskabet, som Forsyningssekretariatet ønskede at få nedbragt via vandprisen.

Formuen er nedbragt i dag, og priserne er derfor lidt højere. Med en salgspris på 5,30 kr. pr. m³, hvorfra der skal fratrækkes energiudgifter i forbindelse med pumpning af vandet, er der næppe noget overskud, ved at sælge vand der modtages fra Hasle Vandværk. Det kan i den forbindelse oplyses, at Hasle Vandværk, har haft et årligt overskud på ca. 0,25 mio. kr. pr. år ved at sælge vand til Klemensker Vandværk.

Det kan virke indlysende at lade mejeriets forbrug komme direkte fra Hasle Vandværk, og det har været drøftet flere gange. Der er åbenhed over for ideen i sig selv, men det har vist sig at kræve massive investeringer i nye rørføringer og er derfor blevet valgt fra.

Ved et almindeligt husstandsforbrug er Klemensker Vandværk blandt de billigste på Bornholm:

Kilde: Center for Natur, Miljø og Fritid

Der er således plads til en mindre stigning i prisen, som vil udløse øgede indtægter, som kan anvendes til afvikling af lånet som optages i forbindelse med etableringen af det nye vandværk. Vandværket agter at lægge pristillægget på den faste afgift, således at kubikmeterprisen ikke bliver påvirket. En "storforbruger" og en "småforbruger" får dermed samme stigning i kroner, svarende til 400 kr. pr. år excl. moms.

Supplerende sagsfremstilling til ØEPU den 3.10.2018

Bornholms Energi og Forsyning (BEOF) har den 7. september 2018 indsendt en række bemærkninger til dagsordenspunktet, der findes vedlagt som bilag. Administrationen er blevet bedt om at komme med vurdering af disse bemærkninger.

BRK har på baggrund af bemærkningerne afholdt et møde med BEOF den 13. september 2018, hvor BEOF kunne uddybe bemærkningerne.

Sammenfattende anbefaler BEOF i sine bemærkninger, at Bornholms Regionskommune (BRK) reviderer planlægningen omkring vandværkerne på Bornholm i forhold til samfundsøkonomi, selskabsøkonomi og forsyningssikkerhed.

Forsyningssikkerhed

Generelt bemærkes det, at vandforsyningen i Hasle-Klemensker området er i øjeblikket særdeles udfordret.

Klemensker Vandværk har i 2017 købt ca. 80.000 m³ vand fra Hasle vandværk, hvilket er en væsentlig overskridelse af bæreevnen for kildepladserne for Hasle Vandværk. BRK har givet dispensation til overskridelse af bæreevne for en af de 4 kildepladser under forudsætning af, at grundvandsstanden ikke sænkes; en forudsætning, der er blevet opfyldt.

Det store indkøb af vand fra Hasle Vandværk kan efter CNMFs vurdering ikke fortsætte, da dette belaster Hasle Vandværk for meget. Vandforsyningsmyndigheden har henstillet, at købet af vand begrænses til 40.000 m³ pr. år. Hasle Vandværk er i stand til levere dette, og det svarer netop til den mængde, der aftales, da Klemensker Vandværk i sin tid bekostede forbindelsesledningen. Da Klemensker Vandværk ikke har fortjeneste på videresalget af vand, er der dog incitament til at holde købet så lavt som muligt.

Klemensker Vandværk har valgt at adressere problematikken ved at bygge et nyt vandværk med større leveringskapacitet. Vandforsyningsmyndigheden har anerkendt, at dette vil kunne afhjælpe de nævnte problemer.

Som vandforsyningsmyndighed har CNMFs fokus på, at projekter til afhjælpning af disse problemer sættes i proces snarest muligt. Løsningen skal være drift inden den næste tørre periode, forventeligt i sensommeren 2019, ellers kan der ikke garanteres for vandtrykket i Klemensker by og omegn.

Forsyningssikkerhed er vandforsyningsmyndighedens resortområde, og analyser og drøftelser pågår løbende i den daglige drift i centeret. Den senere tids pesticidfund har skærpet opmærksomheden på grundvandsbeskyttelse og nødforsyning.

Situationen tages alvorligt, men CNMF må samtidig opfordre til, at problematikken vurderes proportionelt. Pesticiderne Chloridazon og Dimethylsulfamid har lukket vandværker rundt om i Danmark, men på Bornholm er stofferne kun fundet i afgrænsede områder og i meget små mængder omkring detektionsgrænsen.

Sammenfattende vurderer CNMF at udbygningen af Klemensker Vandværk som skitseret vil være et positivt skridt for forsyningssikkerheden ud fra den aktuelle situation.

Samfundsøkonomi

BEOF anfører, at der bør tages hensyn til de samfundsøkonomiske aspekter ved udstedelse af en kommunegaranti, således at kommunen spiller aktivt med i forhold ikke at understøtte tiltag der er samfundsøkonomisk urentable.

CNMF bemærker, at kommunen ikke har hjemmel til at lukke private vandværker, som overholder loven, eller til at tvinge dem ind i en fusion med et kommunalt selskab. Private vandværker er private virksomheder, som ejes af forbrugerne, og kommunen kan ikke nationalisere private virksomheder. Ændring af Vandforsyningsplanen giver ikke et andet hjemmelsgrundlag, da vandforsyningsplaner er baseret på aftaler og forhandling mellem de berørte parter.

Det er således op til vandværksselskaberne at blive enige om hvorvidt en sammenlægning giver stordriftsfordele og forøget forsyningssikkerhed.

CNMF har på mødet med BEOF den 13. september 2018 drøftet rammerne for tværgående debat om prisoptimering og forsyningssikkerhed mellem vandværkerne og givet tilkende, at man gerne vil være del af denne diskussion. Den bør dog frigøres for problematikken Hasle-Klemensker, da en løsning på denne efter CNMFs vurdering ikke tåler udsættelse.

Det bør i denne debat også belyses, hvilke konsekvenser der er for forbrugerne.

Selskabsøkonomi

Selskabsøkonomi for de enkelte selskaber må bero på en nærmere analyse. Umiddelbart har vi dog følgende bemærkninger.

Private vandværker er andelsforeninger, og den almindelige forretningsmodel indebærer et minimum af teknisk og administrativt personale. Store dele af driften sker gennem frivilligt og ulønnet arbejde. Private vandværker kan dermed præsentere et meget lavt udgiftsniveau.

Rønne Vand A/S drives som en mere almindelig virksomhed. Priserne her er lave og forsyningssikkerheden meget høj. Det skyldes formentlig især de gunstige indvindings- og forsyningsforhold i området.

CNMF kan umiddelbart ud over BEOF pege på tre enligt liggende vandværker i klippeområder, som ville have gavn af en sammenlægning. På disse vandværker er priserne høje og indvindingsmulighederne små.

De øvrige private vandværker har i forvejen meget lave priser og har en høj grad af forsyningssikkerhed.

Disse vandværker er enten så store, at de selv har den fornødne overkapacitet, eller så små, at et nabovandværk uden videre kan overtage forsyningen om nødvendigt.

Så alt i alt er det CNMFs vurdering, at sammenlægninger af vandværker er en fordel for BEOF selv og for tre særligt udsatte vandværker. For de resterende private vandværker vil det sandsynlige scenarie være højere vandpriser uden egentlige ændringer i forsyningssikkerheden.

Udtalelse fra Center for Økonomi, IT og Personale

På mødet i ØEPU den 12. september 2018 blev der stillet 2 supplerende spørgsmål:

1. Hvilke økonomiske konsekvenser vil det få for vandværket, hvis salget til mejeriet bortfalder?
2. Hvilke konsekvenser vil det få for vandværkets drift, hvis man ikke opnår den ønskede kommunegaranti?

Ad 1) I henhold til forsyningsloven så har vandværker ret og pligt til at forsyne indenfor eget område. Området er defineret i kommunens vandforsyningsplan. Mejeriet ligger inden for Klemensker vandværks forsyningsområde og derfor er det kun en lukning af mejeriet, som kan foranledige et bortfald af salg af vand til mejeriet. Risikoen for at miste mejeriet som kunde anses derfor som værende meget lille.

Ad 2) I henhold til vandværkets rådgiver "vil det være naturligt at revurdere projektet, således at der stadig kan behandles den samme mængde vand, men med reducere af de tiltag der ikke øger produktionen, men som har til formål at være "beredskab" i tilfælde af forurening eller forsyningssvigt. Det vil således primært være forsynings-

sikkerheden der kan reduceres. Dette vil overordnet betyde en ændring af materialet, nye tilladelser og yderligere forsinkelse af projektet. I den mellemliggende periode må Klemensker så forsøge at købe vandet ved Hasle og kan det ikke lade sig gøre, må der påregnes en vis risiko for perioder med forsyningssvigt".

Samlet set er det rådgiverens vurdering at en finansiering uden kommunal garanti, vil bevirke en årlig meromkostning på minimum kr. 325.000 samt en ekstra omkostning ved optagelse af lånet på kr. 350.000, som vil blive pålagt forbrugerne. Uden en garanti fra kommunen vil det dermed medføre øgede udgifter for forbrugerne under Klemensker Vandværk.

Den fulde besvarelse af spørgsmålene fra Klemensker Vandværks rådgiver fremgår af vedhæftede bilag.

På baggrund af økonomien i selskabet samt at medlemmerne i henhold til vedtægterne hæfter "én for alle og alle for én", anses der ikke at være nogen risiko ved at stille den ønskede kommunale garanti.

Åbent punkt

7 Lokalt finansieret model for BedreBolig Bornholm

01.02.25P20-0013

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	17-09-2018	4	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	7	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

BedreBolig Bornholm ordningen har i en årrække tilbudt gratis og uvildig energirådgivning til boligejere. Projektperioden ophører ved årets udgang, mens behovet for energirådgivning blandt de bornholmske boligejere fortsat er stort.

Center for Erhverv, Byg og Sekretariat fremlægger et forslag til en ny model for BedreBolig Bornholm ordningen til godkendelse. Modellen, som er lokalt finansieret, er udarbejdet i fælleskab med Dansk Byggeri og Tekniq.

Derudover foreslås det at kommunen opretter en tilskudsordning til boligforbedringer.

Projektet vil være med til at løfte den eksisterende boligmasse på øen og bliver koordineret med øvrige indsatser inden for grøn omstilling. Projektet støtter således den strategiske udvikling af Bornholm som Bright Green Island.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) at den økonomiske grundmodel for BedreBolig Bornholm 2019 og 2020 godkendes
- b) at der afsættes 70.000 kr. til projektet i hvert af årene 2019 og 2020 under bevilling 42 Erhverv, byg og plan, idet udgifterne kan afholdes indenfor driftsbudgettets rammer.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 17. september 2018:

Ad. a) anbefales ikke

Ad. b) anbefales ikke

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Sagen genoptages efter at evalueringsrapporten foreligger primo december 2018.

Sagsfremstilling

Tidligere erfaringer

Bornholm har siden 2011 arbejdet med at fremme energirenovering af de bornholmske boliger med gode resultater. BedreBolig Bornholm er en udløber af "Grønt Byggeri" (2011-2014) og BedreBolig Bornholm 1 (2015-2016). Arbejdet har bygget på samarbejde med de bornholmske byggevirksomheder.

Jf. en spørgeundersøgelse blandt de husejere, som modtog rådgivning, skønnes det at disse to projekter gav bornholmske håndværkere en gennemsnitlig omsætning på cirka 10 mio. kr. pr. projektår. Energivejledningerne blev gennemført som hustandsbesøg og blev udliciteret til BedreBolig Bornholms certificerede rådgivere.

BedreBolig Bornholm 2017-2018

BedreBolig Bornholm 2017-2018 blev løftet igennem et offentligt-privat samarbejde mellem Bornholms Regionskommune, Bornholms Energi og Forsyning og 12 bygge- og anlægsvirksomheder. Projektet blev finansieret af ovennævnte partnere sammen med tilskud fra Energistyrelsen.

Resultaterne fra BedreBolig Bornholm 2017-2018 er ved at blive opgjort. Der blev i perioden fra august 2017 til juni 2018 gennemgået 224 husstande. Afrapporteringsstal for hele perioden ser således sådan ud:

Nøgletal	Samlet
Gennemførte telefon rådgivninger, antal	224
Gennemførte hustandsbesøg, antal	94
Investeringspotentiale iht. energirapport	14,7 mio. kr.
Gennemsnitligt investeringspotentiale pr. husstand	156.382 kr.
Gennemsnitlig årlig besparelse	13.097 kr.

Energirådgivningerne fokuserede både på varmeanlæg og på klimaskærmsforbedringer. Igennem smart datahåndtering blev man i stand til at fokusere på boligejere med oliefyr og el-paneller. Disse boligejere blev kontaktet direkte via e-boks.

Energirådgivningen blev gennemført som både telefonscreening og husstandsbesøg, hvilket gav mulighed for at prioritere midler til at afdække et større antal boliger, og gennemføre husstandsbesøg kun der, hvor der var størst behov/potentiale for energirenovering. Dette resulterede i en væsentlig effektivisering af projektet, herunder også projektets driftsøkonomi.

Efterspørgslen på energirådgivning har været stort, og efter et kalenderår var antallet af planlagte energirådgivninger allerede gennemført. Evalueringen af resultaterne for projektperioden forventes at være klar til november 2018.

Ved at modtage tilskuddet fra Energistyrelsen forpligtigede kommunen sig til at udvikle et nyt vedvarende grundlag for ordningens organisering og økonomi. Derfor blev der fokuseret på at arbejde med de forskellige interessenter og se på mulighederne for at etablere en langsigtet økonomisk model for BedreBolig Bornholm.

BedreBolig Bornholms nye model

Økonomisk grundmodel for BedreBolig Bornholm

Grundmodellen er en lokal model, som finansieres af de nuværende partnere: Bornholms Regionskommune, Bornholms Energi og Forsyning og nuværende medlemsvirksomheder

(antagelse). Tanken er, at sådan en grundmodel kan være et godt og solidt udgangspunkt for at søge medfinansiering hos puljer/fonde i de kommende år, hvilket vil styrke ordningen.

BEDREBOLIG BORNHOLM 2019-2020

Grundmodel, basis drift		Finansiering 2019 – 2020	
Energivejledning	150.000 kr.	Bornholms Regionskommune	140.000 kr.
Marketing og formidling	40.950 kr.	Bornholms Energi og Forsyning	50.000 kr.
Projektledelse, faglig styring og data-håndtering	56.050 kr.	Virksomheder	72.000 kr.
Uforudsete udgifter	15.000 kr.		
Drift 2019 - 2020	262.000 kr.	Finansiering 2019 – 2020	262.000 kr.

Bornholms Energi og Forsyning har bekræftet medfinansieringen frem til 2020.

Dansk Byggeri og Tekniq, som er med i BedreBolog Bornholms styregruppe, har været med til at udforme modellen. Efter den politiske stillingtagen, vil nuværende medlemmer og øvrige byggevirksomheder blive præsenteret for modellen.

Ultimo 2020 vil grundmodellen blive evalueret af partnerne.

Behov for tilskud til boligejere

Ifølge tal fra Danmarks Statistik, opgjort i januar 2017, har 74 pct. af de bornholmske boliger som er blevet energimærket, en E, F eller G energimærkning – og dermed et stort potentiale for effektive energirenoveringer (Kilde: Byggeriets Energianalyse 2017, Dansk Byggeri, januar 2017).

Disse tal genkendes rundt på øen, både af håndværkere og af de boligejere, som kontakter BedreBolog Bornholm. Erfaringerne er også, at ejere af disse mange bornholmske boliger har brug for et økonomisk løft, da de i mange tilfælde har svært ved at tage springet til at gennemføre forbedringerne.

Det vurderes, at en tilskudsordning vil være nødvendig for at få yderligere boliger energirenoveret, idet de boligejere med størst motivationsfaktor allerede har renoveret deres huse. Det største behov for renovering er i det åbne land, hvor mange boliger trænger til et løft for at de kan blive tidsvarende og attraktive for fx tilflyttere.

Byfornyelsesloven giver mulighed for at yde tilskud til energirenoveringstiltag, som fremgår af energimærkningen. Dette gælder for boliger i byer med under 3.000 indbyggere og boliger i det åbne land. Tilskuddet dækker maksimalt 25 pct. af investeringen.

Det drejer sig om midler Staten har afsat i en Pulje til Landsbyfornyelse, til delvis refusion af tilskuddet. Den tildelte pulje til Landsbyfornyelse fra 2018 skal være reserveret inden februar 2020 (og må ikke bruges til områdefornyelse).

Dertil har BRK selv resterende midler på 800.000 kr. fra nedrivningspulje 2015. Staten yder refusion på 60-70 % af tilskuddet og det samlede tilskudsbeløb vil derfor kunne udgøre 2,0 – 2,4 mio. kr.

Der vil i en senere anlægssag blive fremlagt en ansøgning om anlægsbevilling til oprettelse af en sådan tilskudsordning, hvor kommunen giver tilskud til energirenovering af private boliger,

med finansiering fra den statslige Pulje til Landsbyfornyelse samt resterende midler fra nedrivningspulje 2015.

Økonomiske konsekvenser

Modellen for BedreBolig Bornholm 2019 og 2020 forudsætter en kommunal medfinansiering på 140.000 kr. og en ekstern finansiering på i alt 122.000 kr., fra henholdsvis Bornholms Energi og Forsyning samt de deltagende virksomheder.

Der afsættes i driftsbudgettet, under bevilling 42 Erhverv, byg og plan, 70.000 kr. i hvert af årene 2019 og 2020 til projektet inden for den eksisterende ramme.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

8 Anlægsbevillinger til tilskudsordning til energirenovering af private boliger i mindre byer og i det åbne land

01.11.24Ø40-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	8	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Center for Erhverv, Byg og Sekretariat søger i denne sag om anlægsbevillinger til gennemførelse af en tilskudsordning til energirenovering af private boliger i mindre byer og i det åbne land. Midlerne kommer fra puljen til Landsbyfornyelse og fra overførte kommunale midler.

Projektet vil være med til at løfte den eksisterende boligmasse på øen og samtidig understøtte bl.a. målsætningen om at få nedbragt antallet af olie fyr på Bornholm, som led i den strategiske udvikling af Bornholm som et CO2 neutralt samfund. Projektet koordineres med øvrige indsatser indenfor grøn omstilling og Bright Green Island visionen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at der oprettes en tilskudsordning med tilskud til energirenovering af private boliger, som beskrevet i sagsfremstillingen,
- at der gives en anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på 1.910.000 kr. i 2018 (udgift), til tilskud og tiltag efter byfornyelseslovens kap. 4, benævnt "Energirenovering af private boliger",
- at der gives en anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på -1.110.000 kr. (indtægt) i 2018 til refusion af byfornyelsesudgifter vedrørende projektet,
- at nettobeløbet på 800.000 kr. finansieres af restmidler fra nedrivningsprojekt 2015, som er overført til "Nedrivnings- og renoveringspulje 2017-2018" i 2018, og
- at anlægsbevillingerne gives til Center for Erhverv, Byg og Sekretariatet under Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Anbefales, idet der foreligges en efterfølgende sag med kriterier og procedurer for ansøgning og fordeling.

Sagsfremstilling

Der henvises til parallel sag "Lokalt finansieret model for BedreBolig Bornholm", hvor der redegøres for kommunens hidtidige indsats for at fremme energirenovering samt forslag til en model for BedreBolig Bornholm 2019-2020.

BedreBolig Bornholm-indsatsen er bl.a. tænkt som en understøttende ordning i relation til tilskudsordningen.

Det foreslås i denne sag, at kommunen opretter en tilskudsordning, der giver tilskud på op til 25 pct. til energirenoveringer i private boliger i mindre byer og i det åbne land.

Tilskudsordningen kan administreres uafhængigt af om BedreBolig Bornholm indsatsen fortsætter i 2019-2020 eller ej.

Behov for tilskud til boligejere

Ifølge tal fra Danmarks Statistik, opgjort i januar 2017, har 74 pct. af de bornholmske boliger, som er blevet energimærket, en E, F eller G energimærkning – og der er dermed et stort potentiale for effektive energirenoveringer (Kilde: Byggeriets Energianalyse 2017, Dansk Byggeri, januar 2017).

Tilskuddet vil være med til at fremme energirenovering af de bornholmske boliger og dermed sikre et løft af den bornholmske boligmasse. Herunder at få nedbragt antallet af oliefyr, som led i vores målsætning om at blive et CO2 neutralt samfund.

Det vurderes, at tilskudsordningen vil være nødvendig for at få yderligere boliger energirenoveret, idet de boligejere med størst motivationsfaktor allerede har renoveret deres huse. Det største behov for renovering er i det åbne land, hvor mange boliger trænger til et løft, for at de kan blive tidsvarende og attraktive til fx tilflyttere.

På baggrund af ovenstående søges der om en anlægsbevilling på 1,9 mio. kr. (heraf 1,1 mio. kr. i refusion fra statens pulje til Landsbyfornyelse 2018), til brug for en tilskudsordning til energirenovering af private boliger.

Finansiering og lovgrundlag

Staten melder hvert år et beløb ud under ordningen "Pulje til Landsbyfornyelse", der kun kan anvendes til tiltag inden for byfornyelsesloven – og ikke til områdefornyelse. Midlerne fra 2018 kan anvendes frem til februar 2020.

Denne del af Landsbyfornyelsespuljen giver mulighed for at give tilskud til bl.a. energirenovering af private (helårs)boliger, istandsættelse af forsamlingshuse og lignende bygninger, nedrivning m.m. De sidste par år (2017-2018) har kommunen haft tilskudsordninger vedr. nedrivning og istandsættelse af forsamlingshuse. Nedrivningspuljen har eksisteret siden 2013. Der arbejdes p.t. videre med nedrivningens indsats i projekt BYG360°.

Der kan gives tilskud til energirenoveringstiltag i private boliger, som fremgår af boligens energimærkning. Dette gælder for boliger i byer under 3.000 indbyggere og boliger i det åbne land. Tilskuddet dækker maksimalt 25 pct. af investeringen.

Økonomiske konsekvenser

Tilskudsordningen finansieres således, at der benyttes 1.110.000 kr. fra rammen til pulje til Landsbyfornyelse 2018 og et uforbrugt beløb på 800.000 kr. fra nedrivningsprojekt 2015.

Der søges således i denne sag om en anlægsbevilling på 1.910.000 kr. (udgift) til tilskud til energirenoveringer i private boliger, samt en anlægsbevilling på -1.110.000 kr. (indtægt) til refusion af byfornyelsesmidler, idet nettobeløbet på 800.000 kr. finansieres af restmidler fra "Nedrivning 2015, Landsbyfornyelse".

Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen udmeldte den 1. marts 2018 kommunernes rammer for pulje til Landsbyfornyelse 2018. Bornholms Regionskommune er tildelt en ramme på 2,4 mio. kr.

Denne benyttes ikke af andre af de igangværende projekter. Puljen kan kun anvendes til bygningsfornyelsesformål (ikke områdefornyelse). Der anvendes nu 1,1 mio. kr. af denne ramme til delvis medfinansiering af tilskudsordningen til energirenovering, således at der herefter vil være en uudnyttet refusionsramme på 1,3 mio. kr.

Ved afslutningen af regnskab 2017 afsluttedes projektet "Nedrivningspulje 2015, Landsbyfornyelse" og et uforbrugt beløb herfra blev overført til 2018 til "Nedrivnings- og renoveringspulje 2017-2018". Det samlede budget i denne pulje udgør pt. netto 1,366 mio. kr. Det overførte uforbrugte beløb på 0,896 mio. kr. er en del af et beløb, som var afsat til at matche statens byfornyelsespuljer, og var oprindeligt tiltænkt anvendt til nedrivningstilskud. Byfornyelsesloven giver dog mulighed for også at yde tilskud til andre formål, herunder energirenovering.

Der anvendes 0,8 mio. kr. fra "Nedrivnings- og renoveringspulje 2017-2018" til delvis medfinansiering af tilskudsordningen til energirenovering. Der vil herefter være netto 0,566 mio. kr. i puljen, der kan udmøntes i et nyt nedrivningsprojekt eller til andet formål.

Der afsættes tillige 60.000 kr. til intern administration af tilskudsordningen, jf. tabellen nedenfor.

De samlede udgifter og finansieringen af det nye projekt "Energirenovering af private boliger" sammensættes således:

Udgifter	
Tilskud til energirenovering	1.850.000 kr.
Administration af tilskudsordning	60.000 kr.
Udgifter i alt	1.910.000 kr.
Finansiering	
Pulje til Landsbyfornyelse 2018, ref. 60 pct.	-1.110.000 kr.
Resterende midler, Nedrivning 2015, Landsbyfornyelse	-800.000 kr.
Finansiering i alt	-1.910.000 kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Klik her for at skrive tilføjelse

Åbent punkt

9 Forhøjet anlægsbevilling til områdefornyelse i Allinge

01.11.20P20-0017

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	9	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller.
Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Center for Erhverv, Byg og Sekretariat søger om forhøjelse af anlægsbevillingen til områdefornyelse i Allinge, så den samlede anlægsbevilling i alt udgør 14.400.000 kr. Realdania har besluttet, på baggrund af en ansøgning fra Bornholms Regionskommune, at bevilge op til 5.000.000 kr. til kystpromenaden og en række havnenære opholdsrum i Allinge. Formålet er at styrke Allinge i byens tre sæsoner ved at integrere og binde byen, havnen og naturen langs kysten. Realdania bevillingen skal medfinansieres med 1:1

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) at anlægsbevillingen til områdefornyelsen i Allinge forhøjes med 5.600.000 kr. (udgifter), således at den samlede anlægsbevilling til projektet herefter udgør 14.600.000 kr., og
- b) at anlægsbevillingen gives til Center for Erhverv, Byg og Sekretariat under Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller, og
- c) at der søges om yderligere tilskud fra private fonde og evt. EU-puljer til realisering af projekterne i den udvidede projektbeskrivelse. Hvis tilsagn imødekommes, fremlægges sagen på ny.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Taget af dagsordenen.

Sagsfremstilling

Ifølge byfornyelsesloven skal der udarbejdes et byfornyelsesprogram for områdefornyelsen, inden anlægsarbejder igangsættes. Byfornyelsesprogrammet blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 29. juni 2017. "Den strategiske Helhedsplan for Folkemødet og Allinge" (vedtaget af kommunalbestyrelsen 22. december 2016) dannede baggrund for programmets indhold. Den 4. april 2018 godkendte ministeriet byfornyelsesprogrammet for Allinge by.

Den 21. september 2017 godkendte kommunalbestyrelsen anlægsbevilling på 9.000.000 kr. hvoraf kommunens andel udgør 6.000.000 kr. og statens andel 3.000.000 kr. Der blev ansøgt om anlægsbevillinger til igangsætning af anlægsarbejder for de to politisk prioriterede delområder: Cirkuspladsen samt Kyststien og -promenaden.

Der blev i områdefornyelsesprogrammet afsat:

1. 2,1 mio. kr. til delområde 1 – Cirkuspladsen og omkringliggende arealer, som omfatter "shared space" (sivegade) på Strandvejen foran Nordlandshallen, terrassering, kyststi ved Cirkuspladsen og forbindelser til kysten, "Amfilunden", beplantning og belysning.
 2. 4,8 mio. kr. til delområde 2 - Kyststien og –promenaden fra Næs til Kampeløkke Havn med nedslagspunkter på strækningen, Kjærnæs, Bymolen og Møllenæs.
 3. 0,9 mio. kr. til etablering af rammer for kulturelle og sociale aktiviteter.
 4. 0,6 mio. kr. til trafikale foranstaltninger som omfatter regulering af p-pladser på Kjærnæs, Bymolen og Møllenæs mm.
 5. 0,6 mio. kr. til rådgivning og konsulenter, programudarbejdelse, formidling, lokal forankring mv.
- **I alt 9,0 mio. kr.**

Ad. pkt. 2 og pkt. 4

Beløbende bliver forhøjet med Realdania bevillingen på 5,0 mio.kr., således at der afsættes i alt 10,4 mio. kr. til kystpromenaden og en række havnenære opholdsrum (Kjærnæs, Bymolen og Møllenæs). Herudover afsættes 600.000 kr. til etablering af et galleri/værksted på Møllenæs – et demo-projekt, som forventes videresolgt.

Når der er givet forhøjet anlægsbevilling, igangsættes udarbejdelse af et detaljeret projekt, som vil blive forelagt udvalget til godkendelse.

Økonomiske konsekvenser

Der er modtaget et reservationsbrev for udgiftsramme til områdefornyelse i Allinge den 31. marts 2017. Udgiftsrammen udgør 1/3 af de samlede projektudgifter på 9,0 mio. kr. Der er krav om kommunal medfinansiering med 2/3, som ikke kan erstattes af eksterne midler, altså private fonde og EU-puljer. De samlede bruttoudgifter til områdefornyelse i Allinge udgør i alt 9,0 mio. kr., heraf skal regionskommunen finansiere 6,0 mio. kr. over tre år, idet staten refunderer 33 1/3 pct. af udgifterne svarende til 3 mio. kr.

Med Realdania bevillingen og salg af demo-hus bliver den samlede ramme til realisering af Helhedsplanen for Folkemødet og Allinge i alt 14,4 mio. kr.

De enkelte rådighedsbeløb fordeler sig således over årene:

Beløb i kroner	2017	2018	2019	2020	2021	I alt
Projektudgifter områdefornyelse	497.000	1.638.000	4.000.000	2.000.000	865.000	9.000.000
Forhøjet			2.500.000	2.500.000	600.000	5.600.000
Projektudgifter i alt	497.000	1.638.000	6.500.000	4.500.000	1.265.000	14.600.000
Transport-, Bygnings- og Boligministeriet		712.000	1.300.000	600.000	388.000	3.000.000
Havnenes driftsbudget	100.000	200.000	200.000			500.000
Grønne områder driftsbudget	170.000	170.000	160.000			500.000
Strategisk helhedsplan (budget 2017)	1.700.000	1.700.000	1.600.000			5.000.000
Realdania		2.500.000	2.500.000			5.000.000
Salg af galleri/værksted (demo-projekt)				600.000		600.000
Finansiering i alt						14.600.000

Der søges om yderligere tilskud fra private fonde og evt. EU-puljer, for at kunne realisere så meget som muligt i kataloget "De tre sæsoners by".

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

Klik her for at skrive tilføjelse

Åbent punkt

10 Folkeracebane - Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan

01.02.05P16-0177

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	10	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Forslag til kommuneplantillæg, forslag til lokalplan og miljøvurdering har nu været i 8 ugers offentlig høring. Ud fra det endelige kommuneplantillæg, den endelige lokalplan, miljørapporten (miljøvurderingen), en sammenfattende redegørelse for miljørapporten og de indkomne høringssvar skal det besluttes, om kommuneplantillægget og lokalplanen endeligt kan godkendes.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Kommuneplantillæg og lokalplan endeligt godkendes

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Anbefales.

Leif Olsen og Morten Riis kan ikke medvirke, idet man ikke udlægger et teknisk anlæg som en motorsportsbane i et område udpeget som område med særlig naturinteresse.

Sagsfremstilling

Ved den offentlige høring modtog Center for Erhverv, Byg og Sekretariat i alt 103 høringssvar hovedsageligt fra borgere, men også fra Bornholms Vand A/S, en anden folkerace klub, Bornholms Motorsport, Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Foreningen for Bevar naturområdet Torpe bakker, Dansk Idræts Forening m.fl.

63 henvendelser er positivt stemt over for motorsportsbanen, med argumentationer hovedsageligt om, at området er ideelt for etablering af jordbane: På mark og gammel grusgrav uden indvirkning på naturen. Bekymringer omkring grundvand kan imødekommes med relevante afbødningsforanstaltninger. Støjgener er inden for miljøstyrelsens støjgrænser.

40 henvendelser er imod planerne for etablering af banen. Af de 40 henvendelser imod placering af banen er 31 af henvendelserne støtte til de ideer og forslag, som foreningen Bevar naturområdet Torpe bakker har indsendt på vegne af sine 59 medlemmer. Argumentationerne imod banen omhandler hovedsageligt frygt for støjgener og at banen vil være til skade for naturværdierne i området samt grundvandet/drikkevandet.

Som konsekvens af de indkomne høringssvar er der foretaget ændringer i lokalplanen:

1) støjvolde skal etableres omkring hele lokalplanområdet, på nær mod nord (se kortbilag 3 - delområder) 2) publikumsfaciliteter skal oprettes i delområde D (se §5.1) og 3) man må ikke

opholde sig på skrænter med digesvalekolonier i digesvalernes yngleperiode fra 1. april-31. august (se §9.2). Af nyt materiale er der udarbejdet en sammenfattende redegørelse for miljørapporten, samt høringssvar og et samlet resume af høringssvar med Center for Erhverv, Byg og Sekretariats kommentarer.

Ud fra dette materiale skal det nu besluttes, om kommuneplantillægget og lokalplanen kan endeligt godkendes.

Kommuneplantillæg kan tilgås [her](#)

Lokalplan samt miljøvurdering og sammenfattende redegørelse tilgås [her](#)

Kommuneplantillæg og Lokalplan er i PDF format også vedhæftet dette dagsordensnotat. For overskuelighedens skyld anbefales det, at lokalplanen læses digitalt.

Høringssvar er bilagt, i helhed og samlet som resume

Miljørapport og sammenfattende redegørelse tilgås fra den digitale lokalplan

Baggrund - historik

Kommunalbestyrelsen besluttede på sit møde 30. marts 2017 at standse planlægningen af en motorsportsbane for folkerace på et areal i Åkirkeby Plantage. Det blev efterfølgende besluttet af Kommunalbestyrelsen, at Center for Teknik og Miljø skulle udpege 4 nye forslag til placering.

Afsøgningen af placeringer for motorsportsbane for folkerace tog udgangspunkt i primært placeringsmuligheder på kommunale arealer, dernæst statslige/private. Processen har været at gennemgå tidligere forslag, afsøge nye muligheder og ikke mindst sikre, at et forslag til placering er realisabel i forhold til gældende lovgivning og arealinteresser. Center for Teknik og Miljø har været i løbende dialog med Bornholms Motorsport for at afstemme forventninger til specifikationer for baneanlægget.

Forslag til placeringen ved Bolbyvej blev besluttet af Bornholm Motorsport. Oplysninger om placeringen kan læses nedenfor:

- Areal ved Torpebakker, Bolbyvej 12, matr. 22b, Klemensker, er privat ejet og leje er muligt.
- Sammenlignet med andre arealer på Bornholm har placeringen relativt få naboer, og med en relativ lang afstand imellem bane og naboer.
- Der er mulighed for, at eksisterende bygninger kan bruges, samt at mindre ny og motorsportsrelateret bebyggelse kan etableres.
- Placeringen er delvist i en grusgrav og delvist på et markareal. Arealet er velegnet til etablering af en jordbane.
- Placeringen ligner på mange måder nuværende placering (Lundsgårdsvej 1, Klemensker): Placering i det åbne land med samme naboforhold. Center for Teknik og Miljø har ikke modtaget klager fra naboer i dette område.
- Der skal redegøres for naturmæssige interesser, drikkevandsinteresser og råstofinteresser i området.
- Der eksisterer to støjfølsomme erhverv i området A) Kunst og Kulturcenter Bækkelund, Bolbyvej 7 – ca. 850 meter fra banen, er en forening, som tilbyder arbejdsophold for udøvende kunstnere og har blandt andet til formål at udbyde kurser, masterclass og videreuddannelse inden for scenekunst og natur B) Kirologisk Institut, Fejlerevej 18 – ca. 450 meter fra banen, afholder kurser og undervisning indenfor personlig udvikling og håndlæsning mm.
- Der er nyligt oprettet Foreningen Bevar naturområdet Torpe bakker, som ikke mener, at motorsportsbanen skal placeres i området. Denne forening tæller 59 medlemmer og har indsamlet en underskriftsindsamling imod banen med ca. 350 underskrifter.

Den 28. august 2017 besluttede Teknik- og Miljøudvalget jf. planlovens § 23c (foroffentlighed) at indkalde ideer og forslag for etablering af en motorsportsbane ved Torpebakker ved Bolbyvej 12, Klemensker.

Foroffentlighedsfasen udløb den 23. oktober og Center for Teknik og Miljø modtog i alt 68 henvendelser hovedsageligt fra borgere, men også fra erhvervsdrivende og organisationer.

22 henvendelser var positivt stemt over for motorsportsbanen, med argumentationer hovedsageligt om, at området var ideelt for etablering af jordbane (ideelt underlag og vil ikke medføre væsentlig påvirkning af det omgivne miljø).

43 henvendelser var imod planerne for etablering af banen. Af de 43 henvendelser imod placering af banen var 32 af henvendelserne støtte til de ideer og forslag, som foreningen Bevar naturområdet Torpe bakker havde indsendt på vegne af sine 59 medlemmer.

Argumentationerne imod banen omhandlede hovedsageligt frygt for støjgener og at banen ville være til skade for naturværdierne i området.

Ud fra indkomne ideer og forslag besluttede kommunalbestyrelsen d. 4. december 2017 at forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan skulle udarbejdes. Dertil skulle det også vurderes, om der til projektet – etablering af motorsportsbane – skulle udarbejdes en VVM-rapport (Vurdering af Virkninger på Miljøet) og miljøvurdering. Det blev vurderet, at kun miljøvurdering skulle udarbejdes. Med udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan samt miljøvurdering blev områdets karakteristika, arealmæssige interesser og miljøproblematikker redegjort for. Belyste miljøområder bliver ikke påvirket i væsentlig grad og gældende støjgrænseværdier overholdes.

Klage fra Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening Bornholm (DN) har d. 29. maj 2018 klaget over kommunens afgørelse om, at projektet ikke er VVM pligtigt. Klagen behandles af Miljø- og Fødevarerklagenævnet med en formodet sagsbehandlingstid på 12 måneder (Klagenævnets estimat - det er ikke unormalt, at sagsbehandlingstiderne i klagenævnet forlænges betydeligt). Giver klagenævnet DN medhold sker en af to ting 1) kommunen skal screene projektet igen for at vurdere om projektet er VVM pligtigt eller 2) projektet er VVM pligtigt og der skal udarbejdes en VVM rapport (mindst tænkelige scenarie).

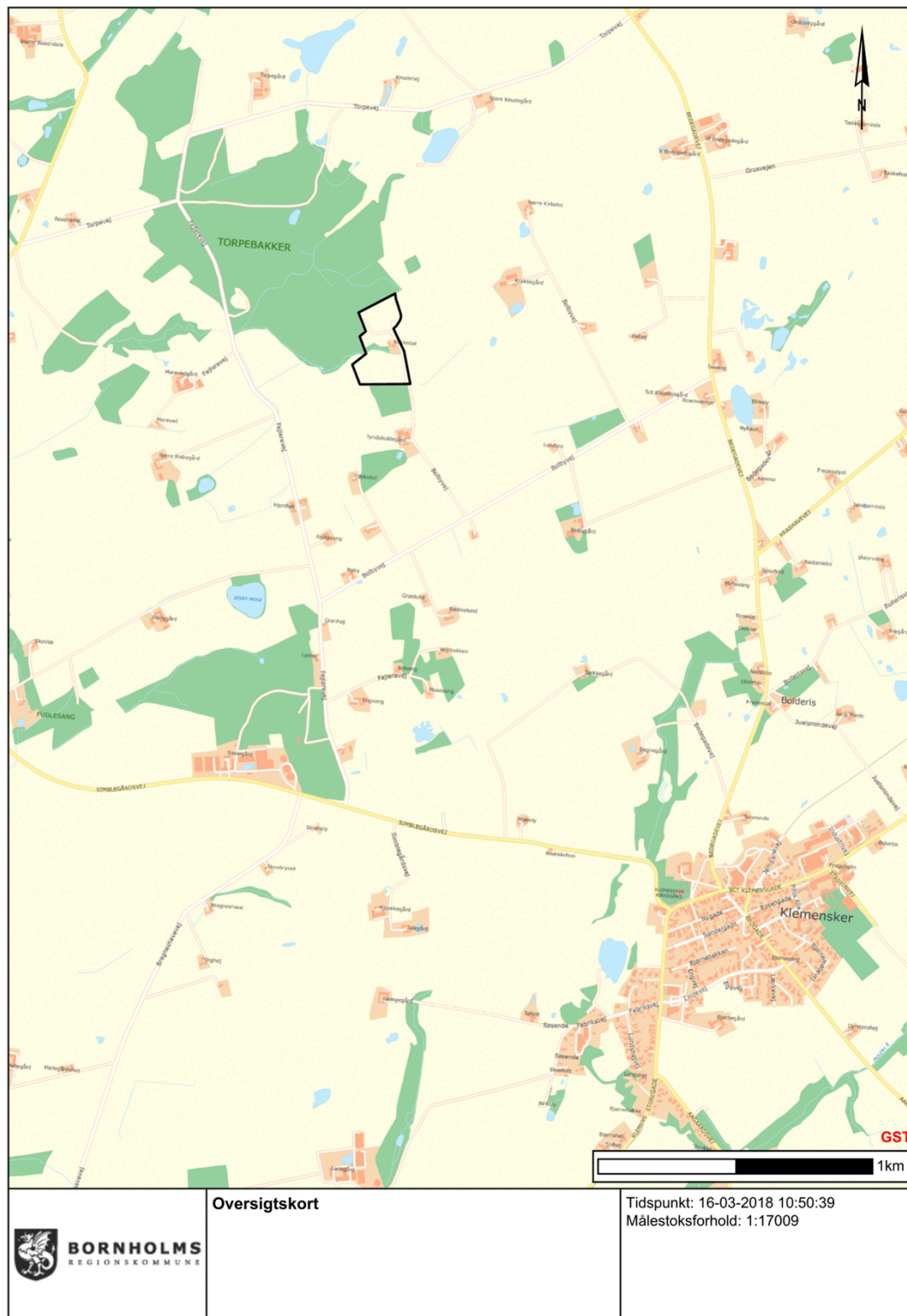
Hvis klagenævnet giver DN medhold, og der skal udarbejdes en VVM rapport, skal aktiviteten på folkeracebanen ophøre indtil VVM rapporten er udarbejdet og godkendt af kommunen. Det er kommunen der, ud fra VVM rapporten, træffer afgørelse om, projektet kan tillades. En VVM rapport til folkeraceprojektet vil tage i omegnen af 6 – 9 måneder at udarbejde. Udgifter forbundet med udarbejdelse af VVM redegørelse forstås af Bornholms Motorsport. Normalt hyrer bygherre – Bornholms Motorsport - et konsulentfirma/akkrediteret person til at udføre arbejdet og kommunen er part i sagen hvad angår det processuelle.

Nedslagspunkterne i DN's klage omhandler overordnet set, at DN er af den opfattelse, at forvaltningen, i sin vurdering af påvirkningerne på miljøet, ikke har inddraget relevant viden omkring miljøet, bl.a. hvad angår påvirkninger på grundvand og overfladevand, naturen i området og kulturhistoriske og arkæologiske værdier. DN er af den opfattelse fordi afgørelsen om ikke-VVM pligt, efter DNS mening, er mangelfuldt beskrevet.

Opsættende virkning

DN har efterfølgende anmodet klagenævnet om, at deres klage får *opsættende virkning* for både etablering af projektet (folkerace) og den politiske proces for udarbejdelse/godkendelse af lokalplan/kommuneplantillæg. Dette med begrundelse om, at der ellers ville kunne *"gennemføres løb på banen, med den risiko dette muligvis indebærer for grundvandet, uden at der er taget stilling til omfanget af denne risiko"*.

Center for Erhverv, Byg og Sekretariat afventer klagenævnets afgørelse, men forventer umiddelbart at den opsættende virkning udelukkende gælder selve etableringen af banen og ikke den politiske proces for udarbejdelse af kommuneplantillæg og lokalplan. Politikerne vil blive underrettet, skulle der komme nyt fra klagenævnet.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

Åbent punkt

11 Aflysning af lokalplan nr. 0-01 - Bevarende lokalplan for Hasle - Nyker - Klemensker

01.02.05K04-0123

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	11	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget, beslutter

Resumé

I maj blev politisk besluttet at sende et forslag om aflysning af Lokalplan nr. 0-01 bevarende lokalplan for Hasle- Nyker og Klemensker i offentlig høring. I høringsbrevet er tilkendegivet, at de tre byforeninger vil blive kontaktet med henblik på en afklaring af om der er dele af bymiljøet der fortsat ønskes bevaret. I høringsperioden er indkom to høringssvar. Sagen foreligger nu til endelig politisk stillingtagen.

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) at Lokalplan 0-01 – Bevarende lokalplan for Hasle – Nyker og Klemensker aflyses, og
- b) at der tages kontakt til de respektive bysamfund med henblik på at drøfte behovet for en ny bevarende lokalplan med en justeret afgrænsning.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget samt Kommunalbestyrelsen besluttede i maj 2018, at et forslag om aflysning af Lokalplan nr. 0-01 bevarende lokalplan for Hasle- Nyker og Klemensker skulle sendes i offentlig høring til berørte parter og borgere, bl.a. da planen er svær at administrere.

I høringsbrevet er tilkendegivet at de tre byforeninger vil blive kontaktet efter en aflysning med henblik på, at afdække om de ønsker at dele af deres bymiljø lokalplanlægges med henblik på bevaring og videreudvikling af bymiljøerne. Denne proces blev igangsat i 2016, men har ligget på vent grundet andre opgaver. En opfølgning er stillet i udsigt i efteråret 2018.

I de 8 ugers høring er indkommet 2 høringssvar fra hhv. Klemensker Land- og Byforening og fra Peter Klausch m.fl., Klemensker.

Klemensker Land- og Byforening ønsker den gældende lokalplan bibeholdt til der foreligger en revideret lokalplan der sikrer bl.a. historiske helheder og bevaringsværdige gademiljøer og byrum i Klemensker. Der refereres til, at kommunen i 2016 igangsatte en proces med henblik på en opdatering af det nuværende plangrundlag. I høringsbrevet fremdrages dele af byens kulturhistorie og lokale bebyggelses- og bygningskvaliteter. Foreningen ser frem til at fortsætte arbejdet med kommunen.

Peter Klausch m.fl. tilkendegiver, at han/de ønsker den gældende lokalplan aflyst. Nutidens anderledes byggemetoder og -materialer fremhæves, og behovet for at følge med udviklingen teknologisk (solceller, antenner). Han henviser til, at Klemensker er en gennemfartsby uden

særlige attraktioner for besøgende, og advarer imod, at man "konserverer" sig ihjel. Han er sikker på, at ejerne vil være skånsomme overfor deres huse i det omfang, at de har mulighed for det, og henviser afslutningsvis til, at bopælspligten måske også bør genovervejes.

Byforeningerne i Nyker og Hasle har mundtligt tilkendegivet, at de ønsker den gældende plan aflyst og den tidligere igangsatte drøftelse om et revideret plangrundlag for bevaring og videreudvikling af centrale bymiljøer genoptaget.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

12 Anmodning om igangsætning af lokalplanlægning for et boligfællesskab på Buddegård, Nexø

01.02.05P15-0011

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	12	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

De nye ejere af Buddegård har anmodet om at få udarbejdet en lokalplan, der muliggør en videreudvikling af ejendommen med flere boligenheder, flere selvstændige erhverv foruden dyrkning af jorden. Ansøgningen indeholder også ønsker om mulighed for at etablere lejemål, og udlejningsenheder til ferie- og fritidsformål. Planlovens bestemmelser sætter grænser for hvor meget yderligere boligareal, der må etableres på ejendommen og tillader ikke nybyggeri til ferieudlejning i kystnær landzone. Som led i planprocessen vil det blive afdækket, i hvilken udstrækning ansøgningen kan imødekommes.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- der udarbejdes et forslag til kommuneplantillæg og et lokalplanforslag, der muliggør dele af det ønskede koncept for etablering af et boligfællesskab på Buddegård i Nexø.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget anbefaler, at der ikke udarbejdes et forslag til lokalplanlægning idet et sådant arbejde afventer vedtagelsen af Regionskommuneplanen, herunder mulighederne for udviklingszoner i kystnærhedszonen
Søren Schow kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

Center for Teknik og Miljø modtog ultimo 2017 en anmodning om at få udarbejdet en lokalplan, der muliggør etablering af et bæredygtigt boligfællesskab på adressen Langedebyvejen 7 i Nexø. Ejendommen Buddegård ligger i landzone og inden for kystnærhedszonen. Fællesskabet, 7 børn og 7 voksne fordelt på 5 boligenheder, har i første omgang etableret sig i de eksisterende bygninger. Kommunens landzoneadministration har primo 2018 vurderet og meddelt, at deres indflytning, der skete medio september, ikke krævede landzonetilladelse.

De har imidlertid ønsket at opretholde deres anmodning om en lokalplan, som muliggør en udbygning. Jf. ansøgningen, anmodes om tilladelse til at bygge et par boligenheder snarest og på sigt op til 15 boligenheder, op til 5 ferieboliger samt et antal lejeboliger bl.a. til studerende, lærlinge og elever. Der ventes drevet erhverv og planlægges iværksat en lang række

aktiviteter rettet mod lokalområdet og bl.a. opretholdt en eksisterende dansesal som sådan. Jorden påtænkes omlagt til økologisk drift til egen forsyning, salg, kursusvirksomhed mm.

Plans bemærkninger:

Ansøger er bekendt med, at der i planloven er en række bestemmelser, der sætter rammer for, hvad der kan forventes realiseret uden lokalplanlægning. Landzonebestemmelserne muliggør, alene, at der kan bygges yderligere én bolig og udbygningen af landejendommen må maksimalt være på 500 m². Med en landzonetilladelse kan desuden tillades indrettet op til 10 ferieboliger i eksisterende overflødiggjorte landbrugsbygninger, mens planlovens bestemmelser ikke i øvrigt tillader at der bygges nye ferieudlejningsenheder inden for kystnærhedszonen.

Kortet herunder viser beliggenhed og udstrækning af ejendommen Buddegård (delområde A) samt de ejendomme (delområde B) der forventes at indgå i lokalplan og kommuneplan.

Ifølge planlovens §§ 5 a og 5 b skal kystnærhedszonen søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængig af kystnærhed og der må kun inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, hvis der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering. Bestemmelserne administreres restriktivt.

Da området ligger i umiddelbar tilknytning til eksisterende kommuneplanlagte områder med bymæssig karakter (erhvervsområde og ridehal), og da en udbygning vil ske bag et skovområde og derfor ikke påvirke kystlandskabet eller andre nationale natur-, miljø- og landskabsinteresser i øvrigt, ventes området imidlertid at kunne lokalplanlægges med sigte på at kunne udstykkes og videreudvikles. Et forslag til en lokalplan i landzone vil bl.a. skulle indeholde bestemmelser for, hvor og hvor meget der kan bygges samt overvejelser om, hvordan en fortsat god overgang til det åbne land sikres.

Med inddragelse af delområde B i lokalplanlægningen, er det ønsket at muliggøre en udbygning af det samlede område på sigt til et bæredygtigt lokalområde. Området vil forblive i landzone og en lokalplanlægning vil ikke forhindre en fortsat anvendelse af dele af området til helårs- og fritidsboliger, men vil også gøre det muligt at der i delområde B kan opføres nye helårsboliger. Det er plans vurdering, at den ovenfor nævnte planlægning vil kunne realiseres efter de almindelige regler i planloven. Alternativt må en realisering af et større boligfællesskab afvente om området kan blive udpeget som et udviklingsområde i kystnærhedszonen med sigte på at indgå i et landsplandirektiv om samme.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

13 Rådgivning i forhold til udvikling af nye boligområder på Bornholm

00.16.00P20-0035

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	13	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Der søges rådgivning i forhold til planlægning, udvikling og udbygning af nye boligområder på Bornholm, herunder markedsføring målrettet relevante interessenter på bygge- og boligområdet.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- a) udvalget bevilger 300.000 kr. til rådgivning i forbindelse med udviklingen af nye boligområder
- b) udgiften finansieres af puljen afsat til fremme af tilflytning til Bornholm

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Genoptages.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog i juni 2018 nye visioner for Bornholm. Helt centralt står hovedvisionen om, at Bornholm skal have 42.000 indbyggere i 2028. Der er med andre ti år til at skabe grundlaget for at visionen går i opfyldelse.

Et af visionssporene under hovedvisionen handler om, at der skal bygges flere boliger på Bornholm. Økonomi-, Erhvervs-, og Planudvalget har i forlængelse af visionsdokumentet sat som mål, at boligudviklingen de kommende fire år vil medføre opførelse af 800 nye boliger på øen.

Parallelt med dette har Klima- og Bæredygtighedsudvalget arbejdet med et udkast til en boligpolitik, der er på vej i høring.

Attraktive boliger er et af de helt afgørende virkemidler i forhold til at trække nye borgere til Bornholm. Sammen med arbejdsmarkedet og den private og offentlige service, udgør boligen en hjørnesten i livet. Der er med andre ord god grund til at sætte fokus på, at sikre, at vi har et attraktivt boligudbud.

Indsatsen for at få flere tilflyttere må derfor helt naturligt kredse om at skabe disse rammer, hvis de ikke findes. Samtidig vil nye boliger skabe mere dynamik på det bornholmske boligmarked, og på sigt frigøre attraktive boliger på hele øen.

Arbejdet med at udvikle boligområder er en særlig disciplin, der kræver en god indsigt i hvad investorer og developere lægger vægt på, når nye boligområder skal udvikles. Denne

ekspertise råder regionskommunen ikke selv over, og der er derfor behov for at hente hjælp udefra.

Både udvalg og kommunalbestyrelse har i løbet af det seneste år drøftet mulighederne for at igangsætte udviklingsarbejdet på udvalgte arealer forskellige steder på øen, herunder især i Rønne, Nexø og Svaneke.

På den baggrund har administrationen indhentet tilbud fra en rådgiver, der har den fornødne ekspertise, og som kan forestå den planlagte udvikling af områderne: udbudsform for salg, kontakt til developere og investorer, markedsføringsindsats osv. Dertil vil inddragelse af rådgivere til opgaven også kunne skabe læring i organisationen, der efterfølgende vil gøre det lettere for BRK at udvide indsatsen på området.

Rådgiveren vil således ud over den direkte udvikling af områderne, også understøtte udviklingen af en ramme for fremtidig udvikling, som regionskommunen kan benytte i årene fremover.

Forslaget til en ramme- og budgetaftalen med rådgiveren omfatter således:

1. Rådgivning i relation til planlægning, udvikling og udbygning af ét eller flere af de udlagte boligudviklingsområder på Bornholm, som f.eks. "Rønne Syd", "Bakkebyen" i Nexø samt de kystnære arealer, som ligger i forlængelse af Moleprojektet på Nexø Havn og Gryneparken i Svaneke, herunder rammerne for udbygning, boligtyper, boligstørrelser, kvalitet og miljøvenligt byggeri m.m. Endvidere fastlæggelse af plangrundlag for udbud (skal bygherren inddrages i lokalplanprocessen eller ej), herunder fastlæggelse af udbudsvilkår for salg af de af kommunen ejede grundarealer (byggeretter).
2. Udarbejdelse af en kommunikations- og markedsføringsindsats over for aktørerne i ejendomsbranchen, som f.eks. developere, større håndværksvirksomheder, entreprenører, boligudviklingsselskaber, ejendomsinvestorer og brancherelaterede rådgivere med det formål at øge interessen hos disse for udvikling af og investering i de af BRK og private grundejere udbudte boligudviklingsområder, herunder sikre den optimale markedspris for de udbudte arealer.

Rådgiveren anbefaler i øvrigt BRK i relation til ovennævnte proces omkring udvikling og udbud af nye boligområder, at BRK evt. i samarbejde med rådgiveren "bakker" udbud af boligområderne op med en struktureret og målrettet branding-, kommunikations- og marketingindsats målrettet borgere i Hovedstadsregionen med det formål at sætte fokus på BRK, som bosætnings- og erhvervskommune – en kommune, hvor man kan sikre sig de bedste forudsætninger for et godt familieliv til lavere omkostninger end i Hovedstadsregionen og fortsat har adgang til gode jobmuligheder på Bornholm og/eller i Hovedstadsregionen.

Begrundelsen for opbakning af udbud af boligområder med en sådan branding- og kommunikationsindsats er den, at BRK herved viser over for de bygherrer og investorer, som overvejer at gå i gang med udbygning af de enkelte boligudviklingsområder, at BRK "gør" hvad de kan for at tiltrække nye borgere, hvilket understøtter bygherrer og investorer i troen på, at der er en efterspørgsel i markedet.

Rådgiverens tilbud beløber sig til ca. 300.000 kr. inklusive udarbejdelse af markedsføringsmateriale henvendt til både potentielle tilflyttere, investorer og developere.

Rådgivningsopgaven foreslås finansieret af de midler, der er afsat i budget 2018 til en forøget tilflytterindsats. Midlerne anvendes som beskrevet ovenfor til at skabe grundlaget for at flere tilflyttere vil finde det attraktivt at flytte til Bornholm, og bringes således i direkte anvendelse for at opfylde kommunalbestyrelsens visioner.

Økonomiske konsekvenser

Der reserveres 300.000 kr. af tilflytterpuljen til projektets gennemførelse.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Åbent punkt

14 Salg af kommunalt ejede boliger

82.02.00G10-0277

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	14	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forlængelse af kommunalbestyrelsens beslutning om salg af visse boliger foreslås yderligere tre boliger optaget på listen over de boliger, der søges solgt, idet boligerne er økonomisk urentable.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren for Center for Ejendomme og Drift indstiller

- at ejendommene beliggende Gudhjemvej 9, Østerlars og Svanekegade 26 og 28, Aakirkeby sælges

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Anbefales.

Linda Kofoed Persson kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

Den 30. november 2017 besluttede kommunalbestyrelsen generelt at indstille salget af kommunalt ejede enfamiliehuse. Disse blev tidligere sat til salg ved fraflytning, således at halvdelen af provenuet fra salget blev benyttet til vedligeholdelse og istandsættelse af den resterende boligmasse. Det blev dog besluttet at fortsætte salget af de ejendomme, der allerede var sat til salg/på vej til at blive sat til salg.

De tre boliger, der med denne sag søges om at komme på salgslisten, er økonomisk urentable.

Salget af Gudhjemvej 9, Østerlars blev stoppet, da boligen eventuelt skulle anvendes som flygtningebolig. Den har dog ikke været anvendt til dette formål og søges nu derfor solgt, idet udgifter til istandsættelse til ny udlejning beløber sig til knap 500.000 kr., hvilket ikke vil kunne pålægges lejen fuldt ud.

Svanekegade 26, Aakirkeby er en andelsbolig, som er fraflyttet i efteråret 2017, hvor den boligafgift kommunen betaler, overstiger den husleje, der kan opkræves.

Svanekegade 28, Aakirkeby er ligeledes en andelsbolig, der pt. er udlejet. Lejer har meddelt, at lejemålet fraflyttes i nærmeste fremtid. Den boligafgift kommunen betaler, overstiger også her den husleje, der kan opkræves.

Boligmassen består i dag af i alt ca. 57 beboelsesbygninger, med i alt 90 boliger.

Det årlige driftsbudget til løbende vedligeholdelsesopgaver er på 1,7-1,8 mio. kr. hvilket svarer til ca. 20.000 kr. pr. bolig. Budgettet dækker udgifter til mindre reparationer og udskiftninger, hovedsageligt indvendigt i boligerne.

Der skal årligt anvendes ca. 1,7 mio. kr. til de udvendige vedligeholdelsesopgaver som kalkning, pudsning, maling og udskiftning af tag mv., som påhviler udlejer, for at holde bygningerne i en nogenlunde fornuftig stand. Dertil kommer udskiftninger af fjernvarmeunits og vandrør, som skiftes løbende, når der er mulighed for det via anlægspuljen.

Der er således behov for flere midler til finansiering af udgifter til istandsættelse af boligerne.

Økonomiske konsekvenser

I henhold til Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning af 9. januar 2007 har det hidtil været praksis, at halvdelen af salgsprovenuet går til vedligeholdelse og modernisering af den resterende boligmasse/de øvrige lejemål.

Ved et eventuelt salg af Gudhjemvej 9 i Østerlars foreslås det, at halvdelen af provenuet, som det tidligere har været praksis, tilgår anlægspuljen til vedligeholdelse af restboligmassen.

Svanekegade 26 og 28 i Aakirkeby er andelsboliger. Et eventuelt provenu fra salg af andelsboliger modsvares af et salg af andelsbeviset. Nettoprovenuet vil blive tilført kassebeholdningen i henhold til tidligere praksis ved salg af andelsboliger.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Ingen

Åbent punkt

15 Arbejdsklausuler og sociale klausuler – orientering, herunder om ajourføring af Udbuds- og Indkøbspolitik, leverandøraftaler og ejerstrategier

88.00.00A26-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	15	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter.

Resumé

Sekretariatet er bedt om at give en orientering om arbejdet med arbejdsklausuler og sociale klausuler i BRKs kontrakter. Endvidere orienteres om en kommende indstilling om en mindre ajourføring af Udbuds- og Indkøbspolitikken og ejerstrategierne i de kommunale selskaber.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Orienteringen taget til efterretning, idet der skal skelnes tydeligt mellem leverandører og entreprenører i indkøb og udbud.

Sagsfremstilling

Sekretariatet er bedt om at give en status for arbejdet med arbejdsklausuler og sociale klausuler i BRKs kontrakter.

Arbejdsklausuler og sociale klausuler

Arbejdsklausuler handler om, at BRK i sine kontrakter kan kræve, at leverandøren (som oftest en entreprenør) er forpligtet til at sikre normale løn- og ansættelsesvilkår til de medarbejdere, som skal udføre arbejdet iht. kontrakten.

Sociale klausuler handler om, at BRK i sine kontrakter kan kræve, at leverandøren (som oftest en entreprenør) skal ansætte medarbejdere på særlige vilkår, uddannes lærlinge/elever, formuleres politikker om etnisk ligestilling og arbejdsfastholdelse og pligt til ikke at afskedige nøglemedarbejdere m.v. En social klausul skal være forbundet til kontraktens genstand og overholde generelle EU-retlige principper om ligebehandling, ikke-diskrimination og proportionalitet.

Det er besluttet, at arbejdsklausuler og sociale klausuler som udgangspunkt skal indarbejdes i alle BRKs kontrakter, og der gælder ikke nogen egentlig nedre økonomisk grænse i forhold til kontraktens størrelse.

Ved bygge- og anlægskontrakter eller tjenesteydelseskontrakter der har en varighed på mindst 6 måneder og en værdi på mindst 10 mio. kr. (/lønsum på 4 mio. kr.) er BRK forpligtet til at anvende sociale klausuler – eller forklare, hvorfor de ikke anvendes. Det følger af "følg eller forklar"-princippet, som bl.a. gælder for kommunerne, som enten skal følge forpligtelsen til at anvende sociale klausuler i sine kontrakter, eller i forbindelse med deres udbud forklare, hvorfor dette ikke sker, fx at det konkret ikke er relevant eller ikke vil være proportionalt.

Kædeansvar

Det er endvidere besluttet, at klausulerne kombineres med et kontraktvilkår om kædeansvar, der handler om, at BRKs leverandører (som oftest en entreprenør) er ansvarlige og hæfter for sine underleverandørers (som oftest underentreprenørers) opfyldelse af klausulerne, således at hele kædens ansvar kan gøres gældende og håndhæves via kontrakten med BRKs leverandør.

Kædeansvar anvendes, hvor dette er muligt og ikke strider mod EU-retten. For BRKs vedkommende betyder dette i praksis, at kædeansvar typisk gøres gældende i kontrakter om tjenesteydelser (som oftest entreprisekontrakter) samt bygge- og anlægssopgaver, men derimod ikke i kontrakter om varekøb.

Hidtidige tiltag

I det daglige anvendes arbejdsklausuler og sociale klausuler i kontrakter inden for både bygge- og anlægssopgaver samt i leverandørkontrakter i overensstemmelse med BRKs retningslinier og politikker (og EU-retten). I det daglige administreres klausulerne i forbindelse med den almindelige administration og uden at dette har givet anledning til egentlige konflikter eller andet.

Omkring årsskiftet 2017/2018 opstod dog en dialog om håndhævelsen af en arbejdsklausul i forbindelse med udførelse af brolæggerarbejde, hvor det viste sig, at entreprenøren havde antaget en underentreprenør, som ikke i tilstrækkeligt omfang kunne tilvejebringe dokumentation for sin anvendelse af udenlandsk arbejdskraft. Da dette stod klart, valgte entreprenøren straks at ophæve samarbejdet med den pågældende underentreprenør.

Arbejdet med klausulerne har endvidere udmøntet sig i både en intern og en ekstern dialog om klausulerne som sådan, hvor der i den interne dialog bl.a. er skabt fokus på en anvendelse af klausulerne inden for BRKs områder, hvor dette er muligt og ikke allerede sker, herunder i kontrakter inden for det sociale område (leverandørkontrakter). Den eksterne dialog har bl.a. navnlig haft fokus på afsnittet om sociale klausuler i BRKs Udbuds- og Indkøbspolitik fra 2014.

Kommende tiltag

I en kommende indstilling om ajourføring af BRKs Udbuds- og Indkøbspolitik fra 2014 vil der lyset af den eksterne dialog også ske en mindre redigering af afsnittet om sociale klausuler.

Der vil i en kommende indstilling om ajourføring af BRKs leverandørkontrakter også ske en opdatering af afsnittet om sociale klausuler, herunder evt. ved en henvisning til bestemmelserne herom i BRKs Udbuds- og Indkøbspolitik.

Fsva. fremtidige initiativer kan der, ud over den ovennævnte mindre redigering i BRKs Udbuds- og Indkøbspolitik, peges på muligheden for en kommende indstilling om harmonisering af bestemmelserne om arbejdsklausuler og sociale klausuler i ejerstrategierne i BRKs selskaber (Rønne Havn A/S, Nexø havn A/S og Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S), herunder evt. ved en henvisning til bestemmelserne herom i BRKs Udbuds- og Indkøbspolitik.

Kommende tiltag i relation til arbejdsklausuler og sociale klausuler udgøres således bl.a. af

- indstilling om ajourføring af BRKs Udbuds- og Indkøbspolitik
- indstilling om ajourføring af BRKs leverandørkontrakter
- indstilling om ajourføring af ejerstrategier i i BRKs selskaber (Rønne Havn A/S, Nexø havn A/S og Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S)

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

16 Deltagelse i sagsanlæg mod staten

00.32.28S00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	16	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Indtil 2018 har den statslige opgørelse af udlændinges uddannelse og dermed den kommunale udligning været forkert. Derved er bl.a. BRK blevet påført et tab på flere millioner kroner, som staten imidlertid har afvist at være erstatningsansvarlig for. En række kommuner med Hjørring i spidsen påtænker sagsanlæg mod staten og henvendt sig om deltagelse i en indledende udgift til et juridisk notat, som kan danne grundlag for en efterfølgende beslutning om et sagsanlæg. Udgiften til dette notat er oplyst til kr. 300.000 excl. moms. Ved en beslutning om deltagelse anslås BRK andel i udgiften at kunne andrage et beløb på ca. 15 – 20.000 kr.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- a) BRK deltager i udgiften til et juridisk notat om et sagsanlæg mod staten
- b) Udgiften afholdes af den centrale konsulentkonto på bevilling 62 Administration

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Godkendt.

Søren Schow kan ikke medvirke, idet der ved efterbetaling fra staten vil tilfalde alle berørte kommuner det manglende beløb.

Sagsfremstilling

Indtil 2018 har den statslige opgørelse af udlændinges uddannelse og dermed den kommunale udligning været forkert.

Det skyldes, at indenrigsministeren gennem flere år har udstedt en bekendtgørelse med et fejlagtigt indhold - og siden undladt at rette fejlen, selvom man i 2014 blev oplyst om den.

Derved har en del udkantskommuner, herunder BRK, på den baggrund gennem flere år fået udbetalt for lidt, mens især større kommuner i bl.a. hovedstadsområdet har fået udbetalt mere, end de i realiteten har været berettiget til.

Fejlen er først for nylig blevet rettet og da kun fremadrettet fra 2019. I forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi valgte regeringen i 2018 at kompensere de kommuner der fremover vil få mindre i udligning, ved at den nævnte fejl rettes, med i alt 1,1 mia i 2019 og 2020 svarende til en 100 % compensation.

Staten har imidlertid afvist at erstatte kommunerne for det tab de har lidt indtil dato. BRK's tab er ikke endelig opgjort, men ifølge avisen NORDJYSKE, der har fået lavet beregninger af firmaet Dataproces, anslås det at dreje sig om flere millioner kroner.

En række kommuner, med Hjørring i spidsen, påtænker et fælles sagsanlæg mod staten med henblik på at kræve erstatning for det tab kommunerne har lidt frem mod 2019, hvor de nye regler får virkning.

På et møde den 13. september 2018 hos KL drøftedes blandt flere af de berørte kommuner det videre forløb og interessen for at deltage i et sagsanlæg mod staten. Indledningsvis skal der udarbejdes et juridisk notat som kan danne grundlag for kommunernes beslutning om deltagelse i sagsanlægget. På mødet deltog repræsentanter for advokatfirmaet HjulmandKaptain, Aalborg, som indtil nu bl.a. har bistået Hjørring Kommune i anledning af sagen.

Advokatfirmaet HjulmandKaptain's præsentation af problemstillingen, som blev gennemgået på mødet hos KL er vedhæftet som bilag.

I første omgang skal der således tages stilling til, om BRK ønsker at deltage i udgiften til dette juridiske notat. På mødet oplyste repræsentanterne fra advokatfirmaet HjulmandKaptain, at de kunne tilbyde at udarbejde notatet om det juridiske grundlag mv. for et erstatningskrav mod staten for kr. 300.000 excl. moms, uanset antallet af kommuner som måtte ønske at deltage i udgiften til notatets udarbejdelse.

Det juridiske notat fra advokatfirmaet HjulmandKaptain forventes at foreligger inden udgangen af året hvorefter hver enkelt, af de kommuner der har givet tilsagn, skal tage stilling til det videre forløb og herunder deltagelse i et samlet sagsanlæg mod staten. Sagen forelægges i den forbindelse før ØEPU.

Såfremt BRK ikke giver tilsagn om betaling og deltagelse i det forberedende arbejde, og herunder udarbejdelse af notatet, vil BRK formentlig blive afskåret fra efterfølgende deltagelse i et fælles sagsanlæg og dermed muligheden for erstatning.

Der foreligger der pr. den 26. september 2018 tilsagn fra foreløbig 15 kommuner om deltagelse i udgiften til notatet, mens 5-10 andre kommuner mangler at give eventuelt tilsagn, idet beslutningen i lighed med BRK træffes af deres økonomiudvalg.

Der blev på mødet aftalt en frist på to uger for tilbagemelding om deltagelse udgiften til det juridiske notat. Da fristen således udløber den 27. september 2018, er det aftalt, at BRKs tilbagemelding kan foreligge umiddelbart efter ØEPU-mødet den 3. oktober 2018.

Ved en beslutning om BRKs deltagelse i udgiften til udarbejdelse af det juridiske notat anslås BRK andel, med baggrund i de nuværende tilsagn, at ligge inden for en beløbsramme på ca. 15 - 20.000 kr.

Deltager kommunen ikke i de indledende arbejde (og tager sin andel af udgifterne) før det egentlige sagsanlæg vil de øvrige kommuner, som anlægger sagen , formentlig ikke invitere kommunen med i det efterfølgende sagsanlæg.

Sagen vil, når denne er afgjort efter behandling i Landretten og måske Højesteret, utvivlsomt danne "præcedens" idet der ikke har været mange sager hvor en eller flere kommuner har lagt sag mod staten. Staten kan blive dømt til at betale erstatning til de kommuner der har anlagt sag men ikke til landets øvrige kommuner. Der vil forventelig gå en årrække før der foreligger en afgørelse. Anlægger kommunen eller andre kommuner til den tid en sag vil kommunen utvivlsomt blive mødt med en indsigelse om, at kravet er forældet og kommunen har udvist passivitet.

Staten eller et flertal i Folketinget har dog den mulighed, såfremt alle kommuner skal stilles ens, frivilligt at betale erstatning / yde kompensation til alle de kommuner der har lidt et tab ved at den statslige opgørelse af udlændiges uddannelse har været forkert.

Økonomiske konsekvenser

Det er administrationens bud, at BRK i perioden 2015-2018 ville have fået godt 50 mio. kr. mere i udligning en tilfældet har været. Dette er baseret på oplysninger fra avisen NORDJYSKE, som har fået lavet beregninger af firmaet Dataproces for alle landets kommuner.

Administrationen har ikke fået de konkrete beregninger for BRG af firmaet Dataproces, da firmaet tager betaling for udlevering af oplysningerne.

Ifølge Finasieringsudvalgets rapport for februar 2018 får BRK 16,6 mio. mere i udligning i 2019 som følge af rettelse af fejlen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

17 Godkendelse af låneoptagelse og kommunegaranti (DVB Parken, afd. 5, Kystparken)

03.11.08Ø60-0040

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	12-09-2018	12	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	17	

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

DVB Parken, afd. 5, Kystparken anmoder om godkendelse af låneoptagelse og samtidig garantistillelse for låneoptagelsen fra Bornholms Regionskommune.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at kommunalbestyrelsen

- a) Godkender låneoptagelsen

Og

- b) Stiller fuld kommunegaranti for lånet
Eller
- c) Akcepterer, at lånet får 1. prioritet i forhold til de nuværende lån i ejendommen, samt vedstår tidligere kommunegarantier for lån i ejendommen

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 12. september 2018:
Udsat.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Udsat.

Sagsfremstilling

DVB Parken, afd. 5, Kystparken anmoder om godkendelse af låneoptagelse og samtidig garantistillelse for låneoptagelsen fra Bornholms Regionskommune.

Der er tale om et fastforrentet 30-årigt realkreditlån på nom. 677.200 kr.

Låneoptagelsen vedrører udgifter i forbindelse med omfugning af ejendommens facader. Arbejdet er efter det oplyste nødvendigt for at undgå fugt i murværket samt frostsprængninger.

Långiver har betinget lånet af, at kommunalbestyrelsen enten

1. Stiller 100% kommunegaranti for lånet

Eller

2. Accepterer, at lånet får 1. prioritet i forhold til de nuværende lån i ejendommen, samt vedstår tidligere kommunegarantier for lån i ejendommen.

Ejendommen har pt. 5 foranstående indekslån med en samlet restgæld på 16.353.577 kr. Heraf garanterer kommunen for 28,57 %.

Det kan oplyses, at kommunalbestyrelsen tidligere har været tilbageholdende med at stille kommunegaranti for denne type lån.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling til ØEPU 3.10.2018

Sagen blev udsat på mødet den 12. september 2018, idet Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget ønskede yderligere belysning af valgmulighederne samt kommunens tidligere praksis i forhold til kommunegaranti.

Kommunen har de seneste 10-15 år kategorisk afvist at stille kommunegaranti for ustøttede lån, hvor der ikke er krav om kommunegaranti enten via lovgivningen eller som et krav for støtte fra Landsbyggefonden.

Der findes ikke nogen konkret begrundelse for denne praksis, men hensynet har formentlig været, at de almene boligorganisationer burde have foretaget henlæggelse af midler til løbende vedligehold af afdelingernes bygningsmasse, og således være polstret til at kunne klare disse vedligeholdelsesopgaver, evt. helt uden låneoptagelse.

Administrationen har anmodet DVB Parken om en redegørelse for,

- 1) hvad konsekvenserne er, hvis kommunalbestyrelsen afslår at indgå på realkreditinstituttets betingelser
- 2) i hvilket omfang der bruges henlagte midler til at dække omkostningerne ved renoveringen
- 3) hvor stor huslejestigningen forventes at blive som følge af renoveringen (i ansøgningen er det oplyst, at huslejestigningen som følge af låneoptagelsen ikke forventes at overstige 5 %)

Administrationen har ikke modtaget svar på denne anmodning.

Det bemærkes, at kommunen administrativt har godkendt låneoptagelser for Bo42 og Bornholms Boligselskab uden krav om kommunegaranti i de seneste år.

Det står kommunen frit for at godkende låneoptagelsen, men afvise at indgå på realkreditinstituttets betingelser om kommunegaranti eller lignende. Afvises betingelserne, må DVB-Parken indgå i nye forhandlinger med realkreditinstituttet om långivningen, som kan

behandles administrativt i kommunen, såfremt der ikke fortsat stilles krav om kommunegaranti.

Hvis kommunen stiller garanti for lånet, sker dette efter sædvanlige regler herom. Man bør være opmærksom på, at dette kan medføre, at andre boligorganisationer i fremtiden ligeledes vil anmode om kommunegaranti ved optagelse af lån.

Hvis kommunen alternativt accepterer, at det pågældende lån prioriteres forud for øvrige lån i ejendommen, vil det betyde, at de lån, hvortil der tidligere er givet tilsagn om kommunegaranti, vil blive stillet ringere end i dag ved salg af ejendommen til en købesum, der er lavere end den samlede låneoptagelse.

Realkredit Danmark har oplyst, at kommunens risiko samlet set anses for at være mindre ved valg af beslutning c) - at det pågældende lån prioriteres forud for øvrige lån, fremfor at yde en kommunegaranti for lånet.

At kommunen vedstår allerede givne kommunegarantier for lån i ejendommen medfører ingen ændringer i forhold til i dag.

Åbent punkt

18 Frit valg priser for praktisk hjælp og personlig pleje pr. 1. november 2018

27.39.04S29-0006

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	24-09-2018	9	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	18	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der er blevet beregnet nye frit valgs priser for kommunens levering af praktisk hjælp og personlig pleje. Det sker med udgangspunkt i regnskab for 2017 samt nye mål for brugertidsprocenten (BTP, en model der er et udtryk for, hvor meget af plejepersonalets arbejdstid, der bruges ude hos borgerne).

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at de nye frit valg priser 2018 godkendes, og at priserne kommer til at gælde fra 1. november 2018

Social- og Sundhedsudvalget, den 24. september 2018:

Anbefales.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen skal fastsætte frit valg priser for levering af praktisk hjælp og personlig pleje efter servicelovens § 83. Priserne skal afspejle kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af hjælpen. Det sker i henhold til bekendtgørelsen om frit valg af leverandør af hjemmehjælp (fritvalgsbevis efter servicelovens § 91 og kvalitetskrav til leverandører af hjemmehjælp efter servicelovens § 83) Med udgangspunkt i regnskab 2017 samt nye mål for kommunens brugertidsprocent BTP, (som er udtryk for, hvor meget af plejepersonalets arbejdstid, der bruges ude hos borgerne) er der nu beregnet nye frit valg priser for praktisk hjælp og personlig pleje.

Der er to forhold i vores ældrepleje, der nødvendiggør en tilretning af målene for brugertidsprocenten, BTP. Begge forhold har flyttet på den andel af tid, som personalet bruger ude hos borgerne.

De to forhold, der nødvendiggør en tilretning, er:

1) Timer anvendt til **Det Tværfaglige Rehabiliteringsmøde**

Med indførelse af Den Rehabiliterende Organisation blev Det Tværfaglige Rehabiliteringsmøde (DTR) en del af den nye hverdag for plejepersonalet.

På DTR-møderne sker der en tværfaglig drøftelse af borgernes rehabiliteringsmål og rehabiliteringsplaner. Det sker for at sikre, at der hele tiden, og hvor det overhovedet er muligt, arbejdes koordineret og fagligt i et rehabiliterende sigte.

Borgernes kontaktpersoner deltager i møderne, og der drøftes op til 10 borgeres aktuelle situation på et møde af en times varighed. Det tværfaglige ligger i, at der, ud over plejepersonalet, også deltager terapeuter og sygeplejersker i møderne samt visitatorer fra Myndighed og ledere og planlæggere. Der holdes møder i alle teams hver uge.

Plejepersonalets deltagelse på Det Tværfaglige Rehabiliteringsmøde er finansieret af værdighedspuljen.

2) Timer anvendt som **FOKUSTid**

På finansloven for 2018 er der afsat midler til en pulje til bedre bemanning i hjemmeplejen og på plejehjem og i plejecentre og i friplejeboliger. Bornholms Regionskommune har ansøgt og fået bevilliget midler herfra.

Udmøntningen af midlerne i hjemmeplejen sker ved, at der for social- og sundhedsassistenterne dagligt bliver afsat 20 minutters FOKUSTid på kørelisten, medens social- og sundhedshjælperne får afsat to x 15 minutters FOKUSTid om ugen (på hverdage) og at der dagligt afsættes 10 minutters FOKUSTid til to dagvagter og to aftenvagter pr. team. FOKUSTiden skal bruges til uforudsete opgaver, dokumentation, opsamling og beredskab, kollegahjælp og faglig sparring samt til de medarbejdere, som bærer nødkaldstelefon.

Udmøntning af puljen blev behandlet og godkendt på Social- og Sundhedsudvalgets møde 23. marts 2018.

I tabellen nedenfor ses ændringen i brugertidsprocenten i procent, som følge af de timer plejepersonalet bruger på De Tværfaglige Rehabiliteringsmøder samt FOKUSTid.

Ændringen af brugertidsprocenten fremgår af nedenstående tabel

Brugertidsprocent	Dag	Øvrig tid
Tidligere mål for brugertidsprocenten	65,34 %	65,88 %
Reduktion i pct. som følge af Det Tværfaglige Rehabiliteringsmøde	-0,81 %	
Reduktion i pct. som følge af FOKUSTid	-3,20 %	-2,33 %
Nyt mål for brugertidsprocenten	61,33 %	63,55 %

Økonomiske konsekvenser

Beregningen af priserne på baggrund af regnskab 2017 samt ændrede mål for brugertidsprocenten giver følgende priser pr. 1. november 2018

	Priser ekskl. moms	Priser inkl. moms
Praktisk hjælp	438,82 kr. pr. time	548,53 kr. pr. time
Personlig pleje, dag	458,47 kr. pr. time	573,09 kr. pr. time
Personlig pleje, øvrig tid	556,45 kr. pr. time	695,56 kr. pr. time
Personlig pleje, nat	820,92 kr. pr. time	1.026,15 kr. pr. time

Til sammenligning kan det oplyses, at de tilsvarende priser for 2017 fremskrevet til 2018 pris og lønniveau er følgende

	Priser ekskl. moms	Priser inkl. moms
Praktisk hjælp	430,31 kr. pr. time	537,89 kr. pr. time
Personlig pleje, dag	450,38 kr. pr. time	562,98 kr. pr. time
Personlig pleje, øvrig tid	532,57 kr. pr. time	665,72 kr. pr. time
Personlig pleje, nat	845,63 kr. pr. time	1.057,04 kr. pr. time

Priserne pr. 1. november 2018 vil ved årsskiftet blive fremskrevet med gældende PL og blive anvendt frem til, at der beregnes nye priser i 2019 på baggrund af regnskab 2018.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

19 Forankring af Bright Green Island i samarbejdsaftaler med foreninger og kulturinstitutioner

24.00.00G01-0242

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	17-09-2018	5	
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	26-09-2018	6	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	19	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget indstiller
Natur- og Miljøudvalget indstiller
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Bornholms lokale foreninger og kulturliv ønskes inddraget i arbejdet med den grønne omstilling under Bright Green Island visionen og de 8 Bornholmermål.

Som led i dette opfordres foreninger og kulturliv til, at formulere egne indsatser inden for Bornholmermålene, i det omfang det er relevant for den enkelte forening, event mv. Dette indskrives som et krav i forbindelse med samarbejdsaftaler mv.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At der indskrives passus om formulering af tiltag, der understøtter Bright Green Island visionen i samarbejdsaftaler med foreninger og kulturinstitutioner jf. nedenstående oplæg.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 17. september 2018:

Indstillingen anbefales, idet at det betones, at der er tale om en frivillig tilslutning og ikke et krav for at opnå kommunalt tilskud.

Natur- og Miljøudvalget den 25. september 2018:

Indstillingen anbefales, idet udvalget er enige i, at der er tale om en frivillig tilslutning og ikke et krav for at opnå kommunalt tilskud.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 26. september 2018:

Klima- og Bæredygtighedsudvalgets indstilling anbefales med den tilføjelse, at Job-, Udviklings og Fritidsudvalget anbefaler, at det konkrete indhold drøftes med foreningerne.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget anbefaler Job-, Udviklings- og Fritidsudvalgets indstilling til kommunalbestyrelsens godkendelse:

Sagsfremstilling

Øens lokale foreninger og kulturliv ønskes inddraget i arbejdet med Bright Green Island visionen og de 8 bornholmermål og opfordres derfor til at medtænke og gennemføre grønne tiltag i relation til bornholmernes hverdag og fritidsliv.

Lokale foreninger og kulturliv anmodes derfor om, at formulere indsatser inden for Bornholmermålene, i det omfang det er relevant for den enkelte forening, event mv.

Konkret ønsker kommunen, at indskrive ovenstående forventning i samarbejdsaftaler med lokale foreninger og kulturinstitutioner, som kommunen yder tilskud til.

Relevante organisationer og institutioner

- Foreninger i kommunalt ejede bygninger
- Selvejende foreninger, som kommunen yder et driftstilskud til
- Tilskud til foreningers kultur- og idrætsbegivenheder mv. via kommunale puljer

Vedr. foreninger i kommunalt ejede bygninger samt selvejende foreninger, som kommunen yder et driftstilskud til

Der indsættes en passus i samarbejdsaftalerne, omkring formulering af eget mål under et eller flere af Bornholmermålene, som er relevant for foreningen. Alternativt udarbejdes allonge til nuværende samarbejdsaftale.

Opfølgning på egne mål skal skrives ind i beretningen ved årsregnskabet. Der udarbejdes samarbejdsaftaler med de foreninger, som BRK ikke har aftaler med i forvejen.

Vedr. Tilskud til foreningers kultur- og idrætsbegivenheder mv. via kommunale puljer

Der indarbejdes et spørgsmål som en del af ansøgningsskemaet, så indsats vurderes forlods. Administrationen foretager ingen konkret opfølgning.

Forslag til tekst i samarbejdsaftaler

"Øens visioner for en grøn omstilling af Bornholm udtrykt i Bright Green Island visionen og de 8 bornholmermål skal så vidt muligt afspejles i alle dele af øens virke. Foreningen skal formulere mindst et årligt tiltag under et eller flere af Bornholmermålene, som er relevant for foreningen. Som inspiration til dette henvises til pjecen '10 grønne skridt for foreninger'. Opfølgning på foreningens egne mål skal skrives ind i beretningen ved årsregnskabet".

Som inspirationsmateriale udarbejder administrationen pjecen "10 grønne skridt", der målrettes forenings- og kulturliv/events, og som udleveres sammen med oplæg til samarbejdsaftalerne.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Åbent punkt

20 Frivillighedsstrategi, midtvejsevaluering

00.15.00G01-0021

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	27-08-2018	5	
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	26-09-2018	11	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	20	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget indstiller
Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Børne- og Skoleudvalget indstiller
Natur- og Miljøudvalget indstiller
Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhverv- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen vedtog i december 2016 "Strategi for frivillighed og partnerskaber 2017-2019", bestående af en række tværgående indsatser og særlige indsatser på fire udvalgte områder. Formålet er at skabe rammer og forudsætninger for en mere målrettet styrkelse af samspillet mellem de kommunale enheder, frivillige og foreningslivet.

En midtvejsevaluering viser at de fleste tværgående indsatser er gennemført eller delvis gennemført.

På de fire udvalgte områder har de respektive politiske udvalg vedtaget handleplaner, hvor der især på de tre områder har været gennemført en række initiativer.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget tager midtvejsevalueringen til efterretning, og herunder være opmærksom på de tilbagestående udfordringer i gennemførelsen af frivillighedsstrategien.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 27. august 2018
Taget til efterretning.

Social- og Sundhedsudvalget, den 24. september 2018:
Taget til efterretning.

Børne- og Skoleudvalget den 25. september 2018
Taget til efterretning.

Natur- og Miljøudvalget den 25. september 2018:

Taget til efterretning.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 26. september 2018

Taget til efterretning.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog 22. december 2016 "Strategi for frivillighed og partnerskaber 2017-2019", indeholdende en række tværgående indsatser og fire udvalgte områder til en særlig målrettet indsats.

Den 21. september 2017 vedtog Kommunalbestyrelsen handleplaner for hvert af de fire udvalgte områder:

- Den rehabiliterende organisation
- Integration af flygtninge
- En åben og inkluderende folkeskole
- Sunde og grønne lokalsamfund

Det ultimative mål for strategien er at hele (BRK-) organisationen indtænker frivillige og partnerskaber med foreningslivet i opgaveløsninger og udvikling af nye initiativer, hvor det er muligt, og sammen med erhvervslivet, hvor det giver mening.

Hertil er BRK organisationen ikke nået endnu, men de mange aktiviteter som led i strategien har været et stort skridt i denne retning.

Det skal her pointeres at samarbejde mellem kommunen, foreningslivet og frivillige IKKE er af ny dato. Flere kommunale enheder har mange års erfaringer med at samarbejde med foreninger og frivillige, f.eks. indenfor lokalområdeudvikling, aktivitetscentre, kulturlivet mm.

Frivillighedsstrategien har suppleret og styrket dette mangeårige samarbejde på flere områder:

- Det er blevet nemmere og mere attraktivt at være frivillig på Bornholm, herunder med oprettelsen af en frivilligportal, samarbejdet gennem Frivillig Forum Bornholm med nu ca. 25 medlemsorganisationer og én indgang til BRK gennem frivillighedskoordinatoren.
- Det er blevet nemmere og mere attraktivt for kommunale medarbejdere at samarbejde med frivillige, herunder med beskrevne procedurer og vejledninger, kontaktpersoner i forhold til frivillighedsstrategien, øget koordinering mm.
- På flere områder oplever borgerne sammenhæng mellem indsatserne fra fagprofessionelle og frivillige, f.eks. på integrationsområdet.
- Der er skabt flere anledninger til at den frivillige verden og kommunen mødes og samarbejder, f.eks. i forbindelse med Frivillig Fredag/Uge 39 med bl.a. fonds- og foreningsmesse.

Den tværgående indsats

Kontaktpersoner: Alle centre har udpeget en central nøgleperson med ansvar for implementering af frivillighedsstrategien.

Procedurer: Flere institutioner har udarbejdet specifikke procedurer for samarbejdet med frivillige, og netværket har bl.a. fokus på frivillighed med aktiviteter i frivilligugen, uge 39.

Retningslinjer/håndbog: Med udbygningen af kommunens hjemmeside om frivillighed synes der ikke umiddelbart at være et behov for en håndbog. Hjemmesiden gør det muligt til stadighed at udbygge og tilpasse viden og vejledninger mv.

Vidensbank for kommunalt ansatte om frivillighed bliver løbende ajourført af frivillighedskordinator og flyttes til kommunens intranet Dragenettet under 'netværk'

Frivilligcenter: Frivillig Forum Bornholm (FFB) afleverede i juli 2017 en indstilling omkring etablering af et frivilligcenter, på baggrund af oplysninger og erfaringer fra andre af landets kommuner. Forslaget indgik i kommunalbestyrelsens budgetforhandlinger for budget 2018, men førte ikke til afsættelse af midler til etablering af et frivilligcenter.

Kompetenceudvikling: Der er ikke modtaget konkrete ønsker fra kommunens centre og institutioner om kompetenceudvikling af medarbejdere. Der har været afholdt et gratis webinar for kommunalt ansatte med titlen "Styrk samarbejdet med frivillige i offentlige institutioner", og kommunen har gennem Frivillig Forum Bornholm været medarrangør af kompetencekurser til frivillige foreninger.

Rammer og ressourcer: Der er stor søgning efter økonomisk tilskud til foreninger. På hjemmesiden oplyses om puljer og fonde, og henvises til konsulenter i kommunen der kan være behjælpelige med ansøgninger.

Omkring 40 foreninger har via kommunen modtaget gratis login til Schultz Puljeguide, hvor de selv har mulighed for at søge midler blandt ca. 1200 fonde og puljer.

Lokaler: Et samlet notat over lokaler, der kan benyttes af foreninger og frivillige, er under udarbejdelse og ventes klar i løbet af efteråret 2018.

Portal: En frivilligportal www.frivilligbornholm.dk blev taget i brug 1. september 2017. Her kan udbydes frivilligopgaver, annonceres begivenheder, oplyses om udstyr/grej til låns og der arbejdes aktuelt på at få en samlet foreningsoversigt. Portalen ejes af Frivillig Forum Bornholm, der finansierer driften over det årlige driftstilskud fra kommunen.

Handleplaner

Den rehabiliterende organisation

BRK er meldt ind i organisationen i Cykling uden Alder, med adgang til bookingsystem og forsikring af de frivillige.

- Sammen med Cykling uden Alder er afholdt et PR-event i sensommeren 2017, hvor der blev cyklet med rickshaw cykler og beboere fra Domen i Allinge til Is-Kalas i Sandvig t/r
- Et rekrutteringsopslag på Frivilligportalen lægges op umiddelbart efter sommerferien 2018
- Der er et tiltag i støbeskeen i forhold til de lokale medier for at fortælle historien om de gode cykeloplevelser mhp. at rekruttere flere frivillige cykelpiloter
- I forbindelse med "Frivillig Fredag" 28. september 2018 er der planlagt en PR-event ved Aakirkeby-Hallerne, hvor folk kan prøve/se, hvor dejligt det er at cykle en tur med nogen

Gennemførelsen af handleplanen har været forsinket, bl.a. af det store ekstra arbejde, som plejeboligområdet fik i forbindelse med et meget intenst forløb med byggeri af 11 køkkener og iværksættelse af leve-bo miljø med udgangspunkt heri.

Integration af flygtninge

I samarbejde med lokalsamfundet, Byting, borgerforeninger og idrætsforeninger rundt på øen, har integrationsafdelingen afholdt informationsmøder med borgere og nye danskere, hvor der er skabt mange gode relationer, hvilket også opleves ved, og gennem åbne husmøder i de nye borgers bofællesskaber.

En sidegevinst til integrationsarbejdet er, at der i flere byer er oprettet grupper af kontaktpersoner som både borgere og kommune kan henvende sig til, når der kommer nye beboere til byen og hvis de har spørgsmål til det lokale liv.

De involverede byer er Klemensker, Aakirkeby, Pedersker, Hasle, Nexø og Rønne.

En åben og inkluderende folkeskole

Alle folkeskolerne på Bornholm har i forskellig grad samarbejde med frivillige. De fleste gennem Åben Skole projekter, skoletjenesten og lokale foreninger.

I forbindelse med handleplanen er der i skolelederregi blevet drøftet retningslinjer for samarbejdet med frivillige bl.a. i forhold til information på skoleporten om anvendelsen af frivillige og den fælles indgang FrivilligBornholm.dk. Personalet på skolerne har fået introduceret frivillighedspolitikken og strategien. Derudover er "samarbejdet med frivillige" blevet et tilbagevendende punkt på ledermøderne til gensidig inspiration.

Skolerne arbejder bl.a. med:

- Skoletjenesten Bornholm
- Diverse Åben Skole projekter, herunder egne puljemidler
- Naturvidenskabsfestivalen i uge 39
- Samarbejde med erhvervslivet om First Lego League(FLL)
- Samarbejde med Fonden for Entreprenørskab om bl.a. Edison
- Samarbejde med UU og de erhvervsdrivende om diverse tiltag der understøtter elevernes uddannelsesvalg fx karrierelæring, BUM (Bornholms Uddannelses Messe)
- Lokalt samarbejde med foreninger, erhvervsdrivende, forældreforeninger m.m.
- Samarbejde med frivillige om lokale projekter fx læsemakkerprojektet i Nexø, praktiske opgaver m.m.
- at eleverne af og til deltager som frivillige fx ved at gå Lucia på et plejehjem, pyntning af bibliotekets/byens juletræ m.m.

Det har vist sig svært at rekruttere frivillige i skoletiden, så derfor har fokus primært været på samarbejdet med kulturinstitutioner og de erhvervsdrivende.

Sunde og grønne lokalsamfund

Indsatsen i handleplanen har fokus på at skabe et sted, hvor unge på Nordbornholm kan hænge ud og være aktive i timerne efter skole. Projektet vil involvere unge i 6-9. klasserne, således at de selv er med til at skabe stedet og til at tage ansvar for udviklingen i deres lokalsamfund.

Status: På grund af fraflytning af ansvarlig medarbejder og organisationsændringer efter kommunalvalget er gennemførelsen af denne handleplan blevet forsinket, og vil først blive gennemført efter sommerferien 2018.

Økonomiske konsekvenser

Finansieringen af de konkrete tiltag afholdes inden for budgettet for de respektive politiske udvalg, eller vil blive forsøgt afholdt gennem fundraising.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Bilag:

- Strategi for frivillighed og partnerskaber 2017-2019
- Handleplaner for frivillighed og partnerskaber, KB-beslutning 21-09-2017

Åbent punkt

21 Bopælspligten på Bornholm

03.01.04P22-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	26-09-2018	7	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	21	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget beslutter

Resumé

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget har ønsket kvartalsvise orienteringer om arbejdet med håndhævelse af bopælspligten i de 8 byer Allinge, Gudhjem-Melsted, Hasle, Klemensker, Nexø, Rønne, Svaneke og Åkirkeby. Denne orientering sker i forlængelse af orienteringen den 11. april 2018.

I sagen beskrives, dels fremgangsmåden hvormed de kontrolegnede boliger identificeres, dels arbejdet med at vurdere de enkelte sager i henhold til de gældende regler for tilladelser til fravigelse af bopælspligten. Endelig beskrives de foreløbige afledte effekter af arbejdet og de forventede næste skridt i arbejdet med håndhævelse af bopælspligten.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller:

- at orienteringen tages til efterretning

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 26. september 2018:

Orienteringen taget til efterretning. Punktet genoptages ved næste møde.

Orienteringen videresendes til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Taget til efterretning. idet fremdriften forelægges Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget hvert halve år.

Sagsfremstilling

Til brug for JUFU's møde den 11. april 2018 blev der udarbejdet en orientering (Pkt. 10 Håndhævelse af bopælspligten – en orientering), hvortil der indledningsvis henvises, jf. dette [link](#).

Her orienteres om det fortløbende arbejde med kontrol af bopælspligten i de 8 byer, Allinge, Gudhjem-Melsted, Hasle, Klemensker, Nexø, Rønne, Svaneke og Aakirkeby. I sagen beskrives dels fremgangsmåden hvormed de kontrolegnede boliger identificeres, dels arbejdet med at vurdere de enkelte sager i henhold til de gældende regler for tilladelser til fravigelse af bopælspligten. Endelig beskrives de foreløbige afledte effekter af arbejdet og de forventede næste skridt i arbejdet med håndhævelse af bopælspligten.

Kontrol med overholdelse af bopælspligten

Der har siden orienteringen 11. april 2018 været rettet henvendelse til boligejere i Allinge, Klemensker og Aakirkeby om deres tilsyneladende manglende beboelse af deres helårsboliger. Der er således nu ca. 155 sager, hvor der har været skrevet til boligejere i byerne Allinge, Gudhjem-Melsted, Klemensker, Svaneke og Aakirkeby. I den kommende periode vil der blive rettet henvendelse til boligejere Hasle, Nexø og Rønne, hvor bopælspligten tilsyneladende heller ikke overholdes.

Fremgangsmåde til fremfindning af de kontrolegnede boliger

Arbejdet med fremfindning af boliger til kontrol af bopælspligten sker ved indsamling af oplysninger om:

1. Helårsboliger hvor ingen personer er tilmeldt folkeregisteret og boligen tilsyneladende ikke anvendes til beboelse
2. Helårsboliger hvor ingen personer er tilmeldt folkeregisteret, og boligen ikke anvendes til helårsbeboelse, men derimod anvendes til ferie- og fritidsformål
3. Helårsboliger hvor personer er tilmeldt folkeregisteret, men boligen anvendes tilsyneladende til ferie og fritidsformål

Endvidere indsamles oplysninger om kontrolegnede boliger på diverse udlejningsbureauers hjemmesider, ligesom administrationen løbende modtager henvendelser fra borgere og foreninger om boliger, som der kan være grund til at undersøge nærmere.

Når de konkrete kontrolegnede boliger er identificeret og udtaget til kontrol, rettes der henvendelse til boligens ejer om den tilsyneladende manglende overholdelse af bopælspligten.

I forlængelse af disse henvendelser er der en dialog med boligejere, hvor fx oplyses, at boligen er ved at blive solgt, andre oplyser at der foretages en omfattende renovering af boligen, og nogle har blot ikke været opmærksomme på, at de har skulle ansøge om tilladelse til deres anvendelse. Andre boligejere fremsætter indsigelser, herunder via en advokat, og endelig er der en del, der ikke svarer, hvilket giver anledning til nærmere undersøgelser, herunder om deres bolig fx anvendes ulovligt til ferie- og fritidsformål, herunder ved udlejning til turister. Det bemærkes, at dialogen med boligejerne afpasses de administrative ressourcer, fordi det er vigtigt at kunne nå at sagsbehandle de enkelte sager inden for en rimelig frist.

Vurdering i forhold til tilladelser om fravigelser fra bopælspligten

I dialogen med boligejeren, som følger af henvendelsen om at boligen er udtaget til kontrol, er et omfattende arbejde med at vurdere, hvorvidt den enkelte udtagne bolig falder inden for de politisk vedtagne muligheder for at bopælspligten kan fraviges. Den 20. november 2014 vedtog kommunalbestyrelsen et administrationsgrundlag, der giver følgende muligheder for at få tilladelse til at erhverve eller beholde en bolig, der er omfattet af bopælspligten:

- Borgere har arbejde på Bornholm, og derfor har behov for bolig, men har folkeregisteradresse uden for Bornholm
- sygdom eller alderdom gør, at borgeren må flytte fra sin bolig og på f.eks. på plejehjem
- Opfyldelsen af bopælspligten kan udskydes, hvis borgeren foretager en omfattende ombygning af sin bolig, dog maksimalt i et år.

For byerne Rønne, Aakirkeby, Nexø, Hasle og Klemensker gælder desuden, at der kan gives tilladelse:

- hvis borgeren har boet på ejendommen i minimum 2 år, men arbejde eller uddannelse gør, at borgeren bliver nødt til at flytte fra Bornholm
- hvis ejeren er død, og arvingerne ønsker at bevare en tilknytning til Bornholm

Endelig kan der helt undtagelsesvis være specielle forhold, der gør sig gældende ved en bolig eller andre grænsetilfælde. Sager herom afgøres af Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget (opr. Teknik- og Miljøudvalget).

De foreløbigt afledte effekter af arbejdet

Der har på det seneste været ganske mange forespørgsler på telefon og mail tillige med egentlige ansøgninger om tilladelser i forhold til konkrete boliger og det vurderes at omfanget af henvendelser og ansøgninger er stødt stigende. Dette formentlig som følge af den øgede omtale af problemet med overholdelse af bopælspligten og de iværksætte tiltag med henblik på at løse det.

Det forventes at der i de kommende måneder vil være flere tilfælde af politianmeldelser på baggrund af lovovertrædelse af bopælspligten.

Næste skridt

Fortsættelse af det igangværende arbejde

Arbejdet er som anført ovenfor blevet fortsat og fortsættes inden for de givne rammer til løsning af opgaverne. I forhold til dokumentation for ulovlig udlejning til ferie- og fritidsformål har særlig fokus været på at gøre det muligt for politiet at kunne løfte bevisbyrden ved en senere straffesag mod boligejere, der kræves straffet for overtrædelse af bopælspligten. Bortset fra initiativ til straffesag ved en politianmeldelse tager BRK ikke initiativ til retssager ved domstolene mod boligejere.

Etablering af en tilflytterliste

Såvel tilflytterkonsulenten som BRKs Borgerservice modtager jævnligt henvendelser fra potentielle lejeremner. Derudover har lokale initiativtagere også etableret tilflytterlister. Det vurderes at disse lister kan danne grundlag for anvisning af lejere til ledige boliger, såfremt boligejere henvender sig til BRK med ønske om at BRK anviser en lejer. Forinden etablering af en tilflytterliste skal det juridiske grundlag for en sådan liste dog afklares nærmere.

Dialog med lokalforeninger

Der har været en løbende dialog med lokale initiativtagere og foreningerne i Svaneke og Gudhjem-Melsted og nu senest også foreningen i Allinge. De lokale kræfter bidrager med konkret viden om lokale forhold og har stillet sig rådighed for konkrete rundvisninger mv. Dialogen ventes at kunne fortsætte, herunder med inddragelse af foreninger i de øvrige 8 byer.

Dialog med udlejningsbureauer

Initiativ til dialog med udlejningsbureauer ventes gennemført i den kommende tid.

Dialog med lokale ejendomsmæglere

I forbindelse med møder medio 2018 med deltagelse af lokale ejendomsmæglere har problemstillingen været drøftet, og yderligere dialog vurderes derfor at kunne ske efter behov.

Dialog med lokale advokater

Initiativ til dialog med lokale advokater er indtil videre udsat.

Dialog med SKAT

Dialog med SKAT er udsat indtil arbejdet med politianmeldelser konkretiseres, herunder mhp. vurdering af en hensigtsmæssig fremgangsmåde.

Øvrige nye initiativer

I arbejdet med kontrol af bopælspligten og tilladelser til fravigelse af bopælspligten har det vist sig, at der hos ganske mange er betydelig usikkerhed om grundlaget for bopælspligten og reglerne om flex-boliger. Mhp. afklaring af denne usikkerhed arbejdes der derfor på en kommende indstilling om dette til fremlæggelse på et senere møde.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

22 Kulturaftale 2019

20.20.00G01-0013

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	26-09-2018	9	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	22	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen godkender

Resumé

Bornholms Regionskommune har en etårig kulturaftale med Kulturministeriet, som udløber med udgangen af 2018. Aftalen er en forlængelse af en fireårige kulturaftale, der løb fra 2014-2017. Kulturministeriet har meddelt, at Bornholms Regionskommunes nuværende kulturaftale for 2018, forlænges med et ekstra år. Administrationen har udarbejdet et oplæg til den etårige kulturaftale for 2019, som forelægges til politisk godkendelse.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller:

- at oplægget til en etårig kulturaftale for 2019 godkendes

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 26. september 2018:
Indstillingen anbefales.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Anbefales.

Sagsfremstilling

I 2017 udløb Bornholms Regionskommunes fireårige kulturaftale med Kulturministeriet. Efter planen skulle der have været indgået en ny kulturaftale for perioden 2018-2021, men aftalen for 2014-2017 blev i stedet forlænget med et år. Forlængelsen skyldtes, at Kulturministeren ønskede at gentænke kulturaftaleordningen og eventuelt indfase en ny kulturaftalemodel fra 2019.

Det seneste år har der været dialog mellem Kulturministeren og landets kulturregioner om en revidering af gældende kulturaftalemodel. Af brev fra 9. maj 2018 meddeler Kulturministeren, at det ikke vil være muligt at indføre en ny ordning inden årsskiftet, hvorfor alle de kulturaftaler, som udløber ved udgangen af 2018, vil blive forlænget til og med 2019. Det forventes, at der vil blive indfaset en ny kulturaftalemodel ved indgangen til 2020.

Kulturaftalen for 2019 skal tage udgangspunkt i den nuværende kulturaftale både hvad angår indhold og økonomi. Da aftalen for 2018 er en forlængelse af den fireårige aftale, vil aftalen for 2019 videreføre de samme indsatsområder og økonomiske rammer. Med kulturministerens

udmelding bliver kulturaftalen 2014-2017 forlænget for andet år i træk.

Oplægget til den etårige kulturaftale for 2019 er vedlagt som bilag.

Kulturaftale for 2019

Ligesom kulturaftalen 2014-2017 og tillægsaftalen for 2018 sætter aftalen for 2019 fokus på indsatsområderne Kultur og Sundhed og Børn, Unge og Kultur. Under indsatsområdet Kultur og Sundhed fortsætter projektet Bevægelse gennem Kultur sin nuværende indsats. Parallelt hermed vil der blive set nærmere på, hvordan øens særegne naturarv i højere grad kan sættes i spil i forhold til at fremme borgeres livskvalitet, trivsel og sundhed.

Tabel 1. Samlet overblik over aftalens mål og projekter

Indsatsområde	Mål	Projekt
Kultur og Sundhed	• Vi vil øge aktivitetsniveauet og livskvaliteten hos flere borgere • Vi vil styrke samarbejdet mellem kulturinstitutioner og kommunen om udviklingen af kultur- og naturtilbud, der afprøver kulturens sundhedsfremmende potentiale	Bevægelse gennem kultur & Pilotprojekt
Børn, Unge og Kultur	• Vi vil videreudvikle og implementere pædagogiske kulturtilbud til grundskolen • Vi vil kvalitetssikre og professionalisere kultur- og naturtilbud til dagsinstitutionsområdet • Vi vil styrke talentudviklingen inden for kunsthåndværk	Skoletjenesten Bornholm

Hvad angår indsatsområdet Børn, Unge og Kultur vil Skoletjenesten Bornholm fortsat arbejde med læringstilbud til grundskolen og dagtilbudsområdet. Der vil desuden blive arbejdet videre med kunstneriske talentudvikling. Hvor der i 2018 blev udbudt en talentlinje i teater i samarbejde med Bornholms Teater, vil Skoletjenesten Bornholm sætte fokus på udviklingen af et talentforløb i kunsthåndværk for udskolingselever.

Forudsat tillægsaftalens kommunalpolitiske godkendelse, forventes aftalen underskrevet ved udgangen af 2018.

Økonomiske konsekvenser

Der er i det kommunale budget for 2019 afsat 356.258 kr. til en kulturaftale. Staten bevilger et tilskud på 335.458 kr., hvilket resulterer i en samlet budgetramme for 2019 på 691.716 kr.

Tabel 2. Økonomisk oversigt for kulturaftalen 2019 (2019-priser)

Indsatsområde	Kulturregion Bornholm	Statslig bevilling	Total
Kultur og Sundhed	145.000	140.000	185.000
Børn, Unge og Kultur	211.258	195.458	406.716

Total	356.258	335.458	691.716
--------------	----------------	----------------	----------------

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Åbent punkt

23 Anlægsbevillinger til selvejende haller 2018

04.04.00Ø40-0042

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	26-09-2018	14	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	23	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Økonomi- Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der er i budget 2018 afsat en pulje til tilskud til anlægsopgaver i selvejende idræts- og svømmehaller.

Repræsentanter for de selvejende haller har opnået enighed om fordelingen af puljen. Der søges på den baggrund om syv anlægsbevillinger til gennemførelse af konkrete projekter.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller:

- at der gives syv anlægsbevillinger på tilsammen 729.750 kr. til tilskud til de selvejende idræts- og svømmehaller, fordelt på de under sagsfremstillingen nævnte anlægsopgaver,
- at der tilsvarende afsættes syv rådighedsbeløb på tilsammen 729.750 kr. finansieret af renoveringspuljen til selvejende haller,
- at eventuelle mindreforbrug ved arbejdernes afslutning tilbageføres til renoveringspuljen til selvejende haller, og
- at anlægsbevillingerne gives til Center for Natur, Miljø og Fritid under Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget.

Job-, Udviklings og Fritidsudvalget den 26. september 2018:
Indstilling anbefales.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Anbefales.

Sagsfremstilling

De selvejende idræts- og svømmehaller på Bornholm har fremsendt ønsker til anlægsopgaver, som de ønsker igangsat i 2018. På fordelingsmødet blev parterne enige om at fordele puljen, således at forslag til bevillinger blev reduceret i forhold til de indhentede tilbud, hvorved det var muligt at indfri flere af hallernes ønsker.

Anlægsopgaver som fokuserer på klimaskærm, energiforbedring og myndighedskrav, samt anlægsopgaver som har en økonomisk størrelse over et "mindstemål" blev prioriteret ved fordelingen, jf. kriterier for fordeling af anlægspuljen til de selvejende haller.

Der er i 2018 afsat 806.535 kr. i renoveringspuljen til selvejende haller. Følgende forslag til fordeling af puljen indstilles til politisk godkendelse:

	Ansøgt, budget inkl. moms	Ansøgt, budget ekskl. momsref.	Forslag til reducerede bevillinger ekskl. momsref. *
Aakirkeby-Hallerne			
Udskiftning af toiletter og armaturer	39.800	33.034	30.290
Nyvest Centret			
LED-lys i hallen	245.513	203.776	186.860
Nexø Hallen			
Styring af ventilationsanlæg	207.125	171.914	157.650
Østermariehallen			
Tilskud til genvindingsanlæg	206.125	171.084	156.880
DGI-Hallen			
LED-lys	109.750	91.093	83.530
Gudhjem Svømmehal			
Nye forsyningsrør til brugsvand	64.075	53.182	48.770
Rønne Svømmehal			
LED-lys i cafeteria	31.683	26.297	24.110
Udskiftning af vinduer i hal	54.732	45.428	41.660
I alt			65.770
Samlet	958.803	795.808	729.750

* Forslag til bevillinger er reduceret med 8,3 pct. i forhold til de ansøgte beløb.

Økonomiske konsekvenser

Der søges om syv anlægsbevillinger til tilskud til renoveringsopgaver i de selvejende haller:

Aakirkeby-Hallerne	30.290 kr.
Nyvest Centret	186.860 kr.
Nexø Hallen	157.650 kr.
Østermariehallen	156.880 kr.

DGI-Hallen	83.530 kr.
Gudhjem Svømmehal	48.770 kr.
Rønne Svømmehal	65.770 kr.
I alt ekskl. momsrefusion	<u>729.750 kr.</u>

Anlægsudgifterne kan finansieres af renoveringspuljen til selvejende haller. I budget 2018 er der i puljen afsat et rådighedsbeløb på 740.300 kr. Hertil kommer overførte midler fra 2017 på 66.235 kr. Puljen er dermed i alt på 806.535 kr. i 2018.

Oprindeligt budget 2018	740.300 kr.
Overført fra 2017	66.235 kr.
Korrigeret budget 2018	<u>806.535 kr.</u>

Den indstillede fordeling medfører, at der vil være et resterende rådighedsbeløb i puljen på 76.785 kr.

Beløbet er disponeret til Bornholms Idræts- og Kulturcenters merudgifter til anskaffelse af LED-lys i hallen, der ligger ud over centerets oprindelige bevilling fra 2017 på 176.375 kr. til projektet. Projektet blev udsat, da centerets oprindelige tilbud på LED-lys ikke havde tilstrækkeligt antal lux til formålet. Der vil i en senere sag blive fremlagt en ansøgning om forhøjelse af anlægsbevillingen til Bornholms Idræts- og Kulturcenter.

Midler til rådighed	806.535 kr.
Fordelte midler	-729.750 kr.
Resterende midler	<u>76.785 kr.</u>

Rådighedsbeløbene på tilsammen 729.750 kr. ekskl. momsrefusion, svarer til udbetaling af tilskud på i alt 879.218 kr. inkl. moms, idet momsandelsprocenten på dette område er 85.

Der vil således skulle udbetales følgende tilskud:

Aakirkeby-Hallerne	36.494 kr.
Nyvest Centret	225.133 kr.
Nexø Hallen	189.940 kr.
Østermariehallen	189.012 kr.
DGI-Hallen	100.639 kr.
Gudhjem Svømmehal	58.759 kr.
Rønne Svømmehal	79.241 kr.
I alt inkl. momsrefusion	<u>879.218 kr.</u>

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

24 CO₂-regnskab og Klimakommune-indberetning

00.17.00P27-0012

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	17-09-2018	8	
Natur- og Miljøudvalget	25-09-2018	6	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	24	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget orienteres
Natur- og Miljøudvalget orienteres
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget orienteres
Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Orientering om udledning af drivhusgasser for hele Bornholm og for kommunen som virksomhed.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller,

- At orienteringen tages til efterretning

Klima- og Bæredygtighedsudvalget d. 17. september 2018:
Taget til efterretning.

Natur- og Miljøudvalget den 25. september 2018:
Orientering taget til efterretning.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune tiltrådte i 2008 aftalen om klimakommuner, hvori kommunerne forpligter sig til at monitorere og nedbringe udledningen af drivhusgasser. Aftalen er bilagt. Klimakommuneaftalen indebærer, at kommunen skal beregne udledningen af CO₂ både for kommunal ejendom og for kommunen som geografisk område.

Udledningen skal nedbringes med mindst 3% pr. år for den kommunale ejendom, og med mindst 5% hvert andet år for kommunen som helhed. Dette rapporteres en gang om året til Danmarks Naturfredningsforening, som samordner data for alle klimakommunerne.

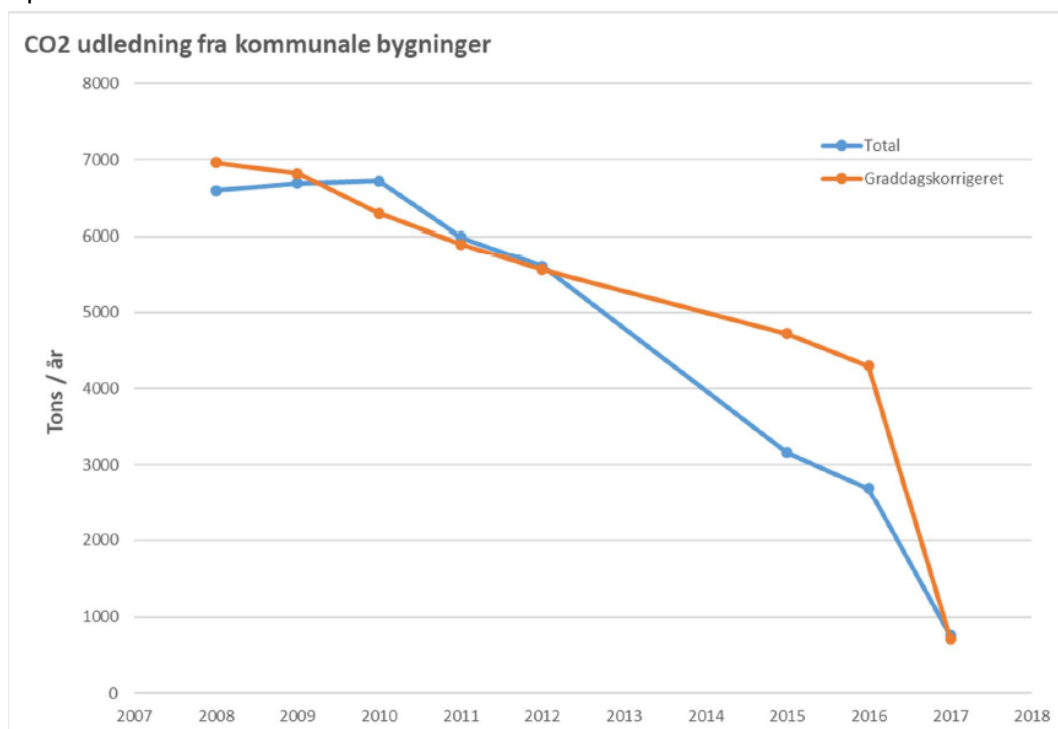
Årets indberetning er bilagt, som afsendt 26. juni 2018.

Resultater i hovedtræk, og supplerende oplysninger Kommunal ejendom

Figuren nedenfor viser udledningen af CO₂ af fossil oprindelse fra kommunale bygninger. Som det fremgår, er der sket et jævnt fald i udledningen og et særligt stort fald fra 2016 til 2017.

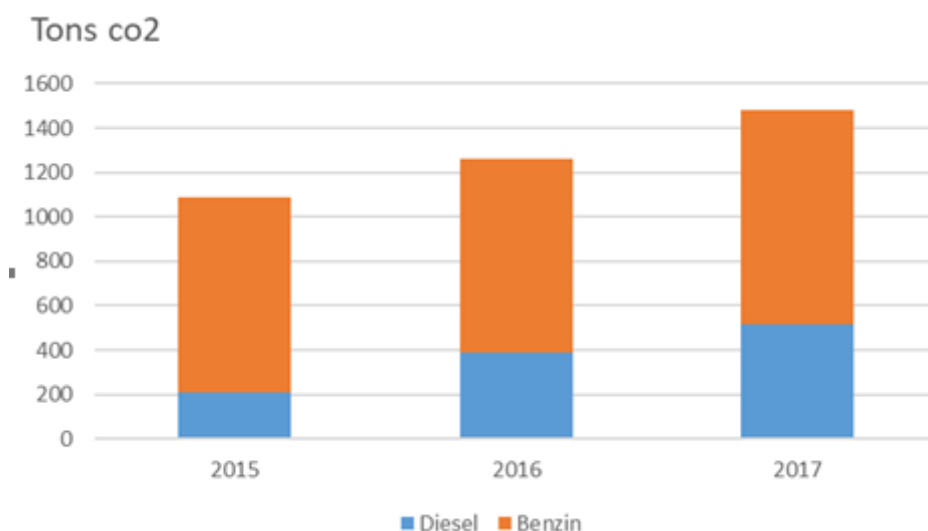
Energiforbruget i de kommunale bygninger er faldet jævnt i takt med, at den ikke-fossile energiproduktion har vundet frem på Bornholm, og ved at kommunen har valgt disse i det omfang, det var muligt.

Det store fald fra 2016 til 2017 skyldes yderligere, at den oplyste CO₂-emission pr. kWh el er faldet fra 0,577 til 0,134 kg CO₂ pr. kWh. Dette er dels på grund af en højere lokal produktion fra vindmøller og solceller, dels på grund af en lavere andel af fossilt produceret energi i den el, der importeres fra det nationale elnet.

Data for 2013 og 2014 kan ikke tilvejebringes.

Udledningen fra kommunal transport beregnes fra tankningsdata for kommunalt ejede køretøjer, samt oplysning om erhvervskørsel i egen bil. Udledningen for 2017 var 1.598 tons. Udledningen for de seneste tre år ses nedenfor. Før 2015 blev opgørelsen udført på en anden måde, og tallene er derfor ikke sammenlignelige.

Omfanget af kommunal kørsel er varierende, og er især afhængig af behovet for snerydning og glatførebekæmpelse. Busdrift indgår ikke i beregningen. Kommunal kørsel foregår effektivt med gps og flådestyring, og den stigende udledning reflekterer blot, at der er kørt mere.

Omfanget af kørslen kan næppe nedsættes, uden af det påvirker serviceniveauet for vigtige opgaver, og et fald i CO₂-udledning vil derfor kræve en konvertering til andet end benzindrevne køretøjer, f.eks. elbiler. Der er pt. 19 kommunale elbiler ud af en flåde på mange hundrede køretøjer. Effekten af elbilerne er dermed ikke synlig i regnskabet, da den forsvinder i den naturlige variation mellem årene.

Tunge dieseldrevne køretøjer kan ikke konverteres til el med den nuværende teknologi, men brint og biogas er teoretiske muligheder.

Man må dog holde sig for øje, at udledningen fra kommunale køretøjer kun udgør ca. 1 % af den samlede udledning fra transportområdet.

Hele Bornholm

Udledningen for hele kommunen følger Energistyrelsens Energi- og CO₂-regnskab, den såkaldte CO₂-beregner. Beregningen udføres af Staten og baserer sig på forsynings-selskabernes indberetninger af energiforbrug til BBR, samt af andre registre, såsom CVR-registeret.

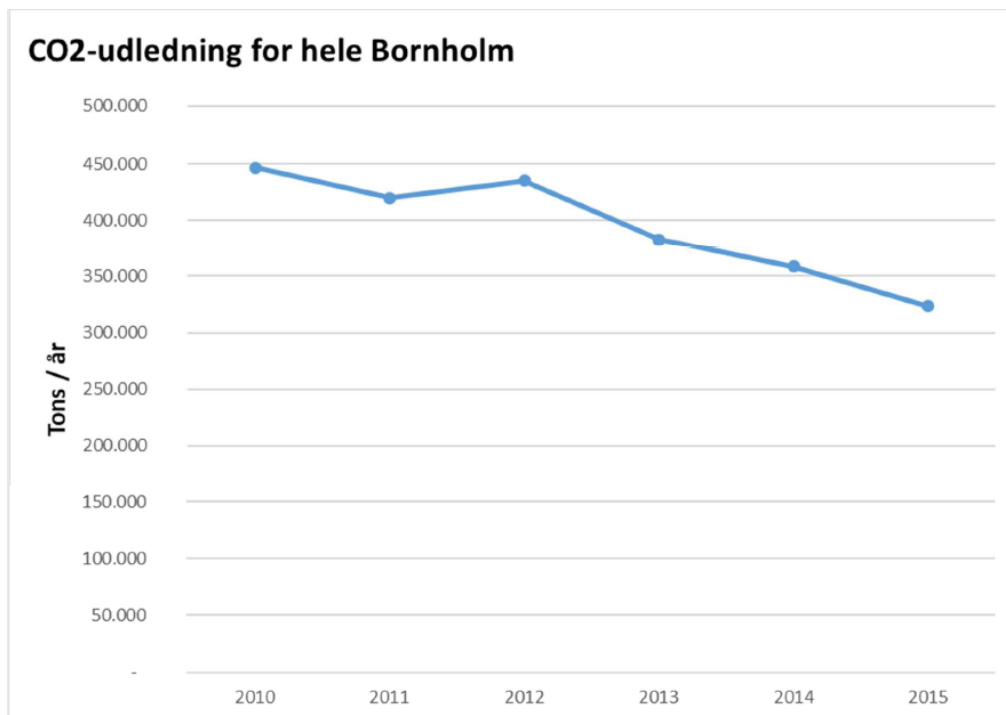
Statens Energiregnskab kan ses i dette link.

<https://spareenergi.dk/offentlig/vaerktoej/energi-og-co2-regnskab/bornholm?year=2015§or=energy>

Her kan man få oplysning om Bornholms udledning gennem årene, se udledning opdelt på forskellige sektorer og sammenligne med andre kommuner.

Udtræk af nøgletal fra CO₂-beregneren er endvidere bilagt.

Den samlede udledning for hele Bornholm ses nedenfor:

År	Tons CO ₂
----	----------------------

2010	446.348
------	---------

2011	419.983
------	---------

2012	434.837
------	---------

2013	382.920
------	---------

2014	358.591
------	---------

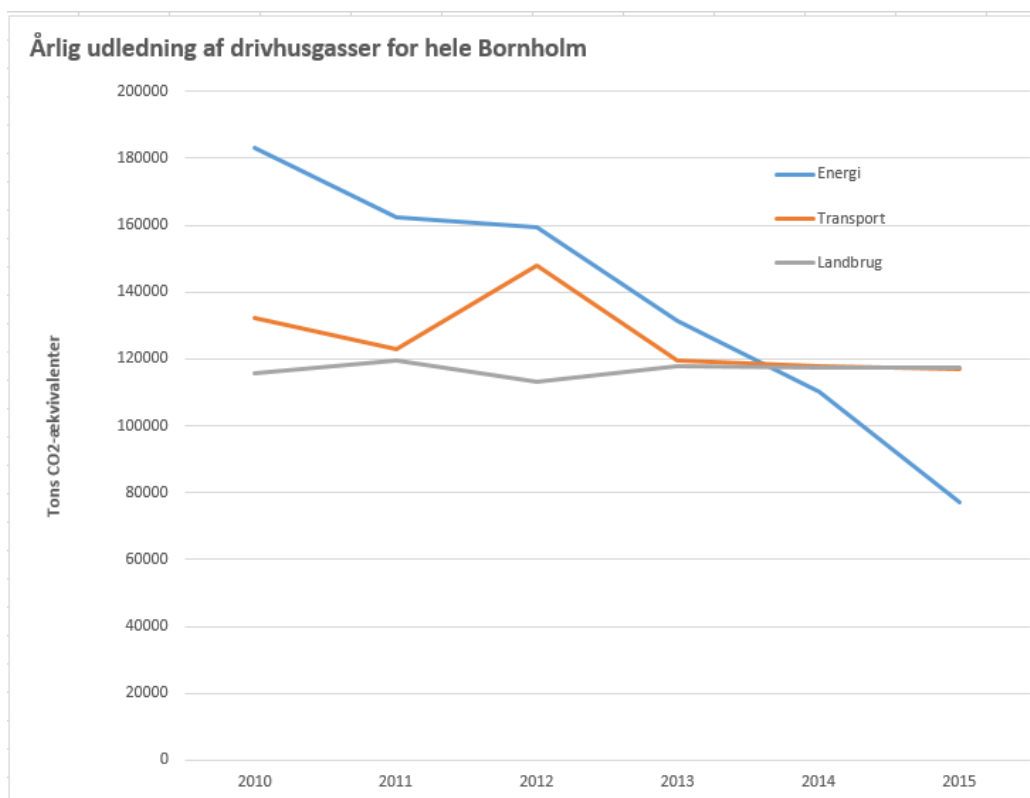
2015	323.266
------	---------

Data for 2016 og 2017 er endnu ikke færdigberegnet ved Energistyrelsen.

I CO₂- beregningen benyttes de faktiske tal for brug af fossile brændsler og en modelberegning af landbrugets bidrag i form af metan og lattergas, omregnet til CO₂-ækvivalenter.

Figuren neden for viser CO₂ -beregnerens resultater opdelt på energi (dvs. udledning fra bygninger og virksomheder), transport og landbrug.

Der er et stort fald i udledningen fra bygningers og virksomheders varme og elforbrug, mens udledningen fra landbrug og transport er ret konstant.

Kvalitetsvurdering og opfølgning

Bornholms Regionskommune har tidligere indberettet samlet udledning for 2013 og 2015. Dette blev beregnet med Bright Green Test Island modellen, som kun håndterer CO₂ af fossil oprindelse.

Til sammenligning og validering er der derfor udført en beregning af samlet udledning fra CO₂-beregneren, fraregnet landbrugsbidraget, og dette er sammenlignet med resultaterne fra BGTI-modellen, se bilagte figur.

Det fremgår, at man når frem til næsten de samme tal. Dette kvalitetssikrer både BGTI-modellen og CO₂-beregneren, hvad angår beregningen af el/varme-energiens og transportens betydning.

BGTI-modellen er et særdeles avanceret stykke værktøj, som kan simulere udledning ved forskellige strategier, f.eks. flere eller færre vindmøller, eller andre vejrforhold. Det er dog for kostbart at kalibrere modellen blot for at beregne et enkelt tal om året. Her er CO₂-beregneren langt bedre egnet.

Ulempen ved CO₂-beregneren er, at man ikke kan få præcise oplysninger om, hvordan man er nået frem til tallene. På beregnerens hjemmeside ([LINK](#)) kan man få overordnet oplysning om, at landbrugets udledning modelberegnes ud fra viden om arten og størrelsen af landbrugsbedrifterne, men det fremgår ikke, hvordan det udføres i detaljer. Det må dog formodes, at beregningen sker ud fra ret forenkede og generelle antagelser.

Det er dermed ikke muligt at kvalitetssikre data for landbrugets udledning, og resultatet må tages med forbehold.

Samtidig kan det være vanskeligt at gennemskue, hvad der kan gøres for at nedbringe udslippet af metan og lattergas. Det eneste givne ud fra regnskabet er at øge mængden af forgasning af gylle, idet dette modregnes i landbrugsbidraget.

CO₂-beregneren angiver endvidere, at udledningen fra busdrift på Bornholm i 2015 er 3.316 tons, hvilket er 2,8 % af det samlede transportbidrag på 117.138 tons. Udledningen fra kommunale køretøjer var til sammenligning 1.087 tons i 2015, ca. 1 %.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

25 Mødeplan 2019

00.22.04A26-0005

Behandling

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget

Mødedato

03-10-2018

Åbent punkt

25

Lukket punkt

Hvem beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter.

Resumé

Udvalget skal fastsætte tidspunkt for møder i 2019.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) at mødedatoerne jf. mødeplanen for 2019 tages til efterretning
- b) at mødetidspunkt fastsættes til 17.00.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget 3. oktober 2018:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 20.9.2018 mødeplanen for 2019 for kommunalbestyrelsen, Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget og de stående udvalg. Af mødeplanen fremgår det, at Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget har møder følgende dage i 2019:

23. januar

20. februar

20. marts

10. april

15. maj

19. juni

11. september

2. oktober

20. november

11. december

I henhold til Lov om kommunernes styrelse § 8 stk. 3 kan kommunalbestyrelsen fastsætte regler om varigheden af sine møder. Dette samme kan ØPU og de stående udvalg.

Økonomiske konsekvenser

-

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Åbent møde

26 Orientering fra formanden

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	26	

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Intet.

Åbent punkt

27 Eventuelt

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	03-10-2018	27	

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 3. oktober 2018:

Intet.